Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

«СОВЕТ УЗБЕКИСТОНИ» — ОРГАН ЦЕНТРАЛЬНОГО КОМИТЕТА КОМПАРТИИ УЗБЕКИСТАНА, ВЕРХОВНОГО СОВЕТА И СОВЕТА МИНИСТРОВ УЗБЕКСКОЙ ССР

47 йил чиқиши
№ 181 (13.137).
5 АВГУСТ 1965 йил
ПАЙШАНБА
Баҳоси 2 тийин.

ЕТТИ ЙИЛЛИК ИЛҒОРЛАРИ
•
ЯНГИ ЎҚУВ ЙИЛИ ЯҚИН
•
ҒАЛЛА ФРОНТИДА
•
АФҒОНИСТОНЛИК МЕҲМОНЛАР МОСКВАДА
•
КОСМОСДА ЯНА БИР СУНЪИЙ ЙЎЛДОШ

«КОСМОС-77» ПАРВОЗДА

ТАСС АХБОРОТИ

1965 йил 3 августда Совет Иттифоқида Ернинг навбатдаги сунъий йўлдоши «Космос-77» учирилди.

Йўлдош ичига ТАСС 1962 йил 16 мартда эълон қилган программага мувофиқ, космик фазони тадқиқ қилишни давом эттириш учун мўлжалланган илмий аппаратлар ўрнатилган.

Йўлдош параметрлари қуйидагича бўлган орбитага чиқарилди:

Бошланғич айланиш даври 89,3 минут;

Ер сатҳидан максимал узоқлашуви (апогейида) 291 километр;

Ер сатҳидан минимал узоқлашуви (перигейида) 200 километр;

Орбитанинг оғиши 51,84 градус.

Йўлдошда илмий аппаратлардан ташқари 19,991 мегагерц частотада ишлайдиган радиопередатчик; орбита элементларини аниқ ўлчайдиган радиосистема; приборлар ва илмий аппаратларнинг иши тўғрисидаги маълумотларни Ерга юбориб турадиган радиотелеметрик система бор.

Йўлдошга ўрнатилган аппаратлар нормал ишлаб турибди. Координациялаш-ҳисоблаш маркази олинаётган ахборотларни ишлаб чиқмоқда.

МАКТАБЛАР ЯНГИ ЎҚУВ ЙИЛИГА ШАЙ БЎЛСИН

Маърифат даргоҳи бўлган муътабар мактаб хотираси ва биринчи муаллимнинг ёрқин сиймоси инсон қалбида абадул абад қолади. Мактаб тарбиялаган кишининг муваффақиятида ва ғалабасида ўқитувчининг ҳам ҳиссаси бор, бунга муаллимнинг меҳнати сингган.

Мактабларимиз янги ўқув йили арафасида турибди. Кўплаб педагогик коллективлар, район ва область халқ маорифи бўлимлари янги ўқув йилини шайланиб кутиб олмоқдалар. Янги-янги мактаб бинолари қуриб битказилмоқда. Куни кеча республика Қурилиш министрлигидан хушхабар олинди. Мактаблар қурилиши бўйича олти ойлик план ошириб бажарилди. Шу давр мобайнида ўнта мактаб биноси қуриб битказилди. Министрлик қарамоғидаги қурилиш ташкилотларининг бинокорлари республика шаҳар ва районларида қурилиши мўлжалланган маърифат даргоҳларини белгиланган муддатларда қуриб битказиш учун қизғин курашмоқдалар.

Лекин мактаблар қурилиши ва ремонтида жиддий камчиликлар ҳам бор. Янги мактаблар қуриш, мактабларни капитал ва жорий ремонт қилиш, қўшимча синф хоналари, ўқув кабинетлари барпо этиш суст бормоқда. Бу йил республикамизда 1902 та мактаб капитал ремонтдан чиқарилиши керак. Ҳозиргача 100 га етар-етмас мактаб биноси капитал ремонт қилинди, холос. Шунингдек, 4750 мактаб биносидан энди 600 га яқини жорий ремонтдан чиқарилди. Янги ўқув йилига қадар 47 та янги мактаб биноси қуриб битказилиши керак. Қурувчиларимизнинг шарафли бурчи ана шу илм ўчоқларини янги ўқув йили бошлангунга қадар батамом қўлдан чиқаришдан иборат.

Қашқадарё, Сирдарё областларида ва Қорақалпоғистон АССР да янги ўқув йилига тайёргарлик ишлари суст бормоқда. Меҳнаткашлар депутатлари маҳаллий Советлари ижроия комитетлари мактабларни, айниқса қишлоқлардаги мактаблар ремонтини фурсатни ўтказмай тугатиш учун қурилиш материалларини етказиб беришни пайсалга солмоқдалар.

Қашқадарё областининг Қарши районидаги халқ маорифи ходимлари янги ўқув йилига тайёрланиш мақсадида ажратилган маблағлардан самарали фойдаланиб, ремонт ва қўшимча синф хоналари қуриш ишларига актив кўмаклашмоқдалар. Лекин Қарши районини областдаги янги ўқув йилига пухта тайёрланаётган якка-ягона район деса бўлади. Афсуски, Яккабоғ, Қамаши, Чироқчи ва бошқа районларда бу масъулиятли иш билан кўнгилдагидек шуғулланмаетирлар.

Мактаблар ремонтига халқ маорифи органлари билан бирга меҳнаткашлар депутатлари маҳаллий Советларининг халқ маорифи бўйича доимий комиссиялари яқиндан актив ёрдам беришлари керак. Лекин бу ишни ўринлатаётган доимий комиссияларни бармоқ билан санаш мумкин.

Ўқитувчиларнинг самарали ишлашлари учун қулай шароит яратиб бериш, уларни уй-жой билан таъминлаш ҳақида ғамхўрлик қилиш партия ва совет ташкилотларининг жонажон ишидир. Лекин айрим жойларда бу муҳим масалага етарлича эътибор берилаётгани йўқ. Масалан, Қорақалпоғистон АССР коммунал хўжалик ва қурилиш ташкилотлари ўқитувчиларнинг уйларини ремонт қилиш ва улар учун янги уй-жой биноларини қуришни ниҳоятда кечиктирмоқдалар. Бунинг устига ремонт сифати паст.

Мактабларни янги ўқув йилига шай қилиб қўйиш бошқа муҳим жиҳатларга ҳам боғлиқ. Республикамизнинг Тошкент, Фарғона, Андижон каби областларидаги мактаблар ўқув қуроллари билан 60-70 процент таъминланганликлари ҳолда бошқа областларнинг мактаблари 25-30 процент таъминланган, холос.

Ўтган ўқув йилида кўргазмали қуролларнинг етишмаслиги натижасида кўпгина камчиликлар юз берди. Ўқув кўргазмали қўлланмалар кам нашр этилди, рус тилида ўқиш учун мактаб кутубхонаси сериясидаги китоблар нашр этиш асоссиз равишда тўхтатиб қўйилди. Ўзбек мактабларида рус тили ва адабиёти ўқитиш учун мўлжалланган мавжуд программалар пухта тузилмади, она тили программалари билан яхши боғланмади. Ана шу камчиликлар ва нуқсонлар оқибатида баъзи ўқувчилар, айниқса қишлоқ мактабларини тамомлаб чиқувчилар рус тилини чуқур ўрганиб олмаётирлар, рус адабиётини яхши билмайдилар. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва Ўзбекистон ССР Министрлар Совети яқинда бу ҳақда алоҳида қарор қабул қилиб, камчиликларни тезда бартараф қилиш тадбирларини белгиладилар. Бинобарин, Ўзбекистон ССР Маориф министрлиги, унинг жойлардаги органлари бу ишга алоқадор бўлган ташкилотлар янги ўқув йилида мактабларни мукаммал программалар билан таъминлашга алоҳида эътибор бермоқлари керак.

Янги ўқув йилига тайёргарлик борасида катта ташкилий ишларни амалга ошириш талаб этилади. Ўқувчиларни рўйхатга олиш, мактаблар учун зарур миқдорда ёқилғи жамғариб қўйиш шу кунларда ҳал қилиниши лозим бўлган вазифалардир.

Мактаб қурилиши — умумхалқ иши. Партия, совет, касаба союз, комсомол ташкилотлари, бутун жамоатчилик янги ўқув йилига тайёргарлик қандай бораётганлигини қаттиқ назорат қилиб туришлари керак.

Мактабларимиздан маърифат нури ёғилиб турибди, ёш авлод ана шу қутлуғ даргоҳдан билимли ва саботли, коммунизмнинг актив курашчиси бўлиб етишиб чиқмоқда.

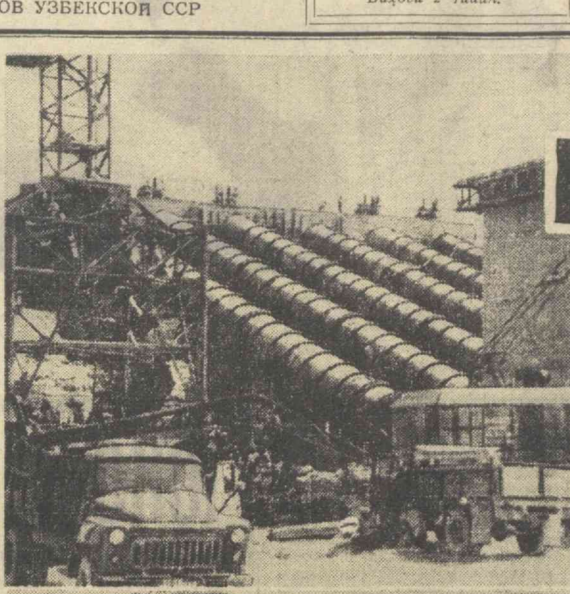

Фото лавҳалар

Қуйимозор насос станцияси Аму — Бухоро канали қурилишининг зарбдор участкаси бўлиб қолди. Бу ерда сўнгги қурилиш ишлари бажарилмоқда. Ҳадемай станция қуриб битказилади ва далаларимизга оби-ҳаёт узатиб беради. Чапдаги суратда: Қуйимозор насос станциясининг умумий кўриниши.

•

ҚОРАҚАЛПОҒИСТОН АССР. Юқори вольтли электр узатиш линиялари юзлаб километр масофага чўзилган. Бухоро — Урал газопроводининг компрессор станцияларига энергия етказиб берувчи Тахиатош — Қўнғирот линиясида профилактик тадбирлар амалга оширилмоқда. Пастдаги суратда (чапдан): ишчан электромонтёрлардан В. Фельбуш, М. Галанов, А. Глушков ва Р. Шаҳобиддинов ўртоқлар.

•

Янгийўл районидаги «Ленинград» колхозининг ўртоқ Т. Далабоев бошлиқ звено аъзолари 40 гектар ернинг ҳар гектаридан 25 центнердан пахта етиштиришга аҳд қилишган. Барча майдонлардаги ғўзалар машина теримибоп қилиб парваришланаётир. Ўнгдаги суратда: ўртоқ Т. Далабоев.

А. Тўраев ва В. Лейзерович (ЎзТАГ) фотолари.

Хуш келибсиз, афғонистонлик меҳмонлар!

МУҲАММАД ЗОҲИР ШОҲ МОСКВАГА КЕЛДИ

МОСКВА, 3 август. (ТАСС). Афғонистон подшоси Муҳаммад Зоҳир шоҳ СССР Олий Совети Президиуми ва Совет ҳукуматининг таклифига биноан, расмий визит билан бугун Москвага келди.

Афғонистон ва Совет Иттифоқи Давлат байроқлари билан безатилган Внуково аэродромида ҳурматли меҳмонни СССР Олий Совети Президиумининг Раиси А. И. Микоян, СССР Министрлар Советининг Раиси А. Н. Косигин, СССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари А. Н. Шелепин, СССР Олий Совети Президиуми Раисининг ўринбосари Г. С. Дзоценидзе ва бошқа расмий кишилар кутиб олишди.

Кутиб олувчилар орасида Москва меҳнаткашларининг вакиллари, СССРдаги дипломатик ваколатхоналарнинг бошлиқлари ҳам бор эди.

АФҒОНИСТОН ПОДШОСИ А. И. МИКОЯН ҲУЗУРИДА

Афғонистон подшоси Муҳаммад Зоҳир шоҳ ҳазрат олийлари 3 августда Кремлда СССР Олий Совети Президиумининг Раиси А. И. Микоян ҳузурига ташриф буюрдилар.

Дўст Афғонистон бошлиғи билан подшо саройининг министри Али Муҳаммад, молия министри Саид Қосим Риштия, деҳқончилик министри Муҳаммад Носир Кешоварз ва бошқа кишилар бирга келишди.

А. И. Микоян билан Афғонистон подшоси Муҳаммад Зоҳир шоҳ ўртасида дўстона суҳбат бўлди.

Суҳбатда Совет томонидан СССР Олий Совети Президиуми Раисининг ўринбосари Г. С. Дзоценидзе ва бошқалар ҳозир бўлдилар. (ТАСС).

АФҒОНИСТОН ПОДШОСИ А. Н. КОСИГИН ҲУЗУРИДА

Афғонистон подшоси Муҳаммад Зоҳир шоҳ ҳазрат олийлари 3 августда Кремлда СССР Министрлар Совети Раиси А. Н. Косигин ҳузурига ташриф буюрдилар.

А. Н. Косигин билан Афғонистон подшоси ўртасида суҳбат бўлди, бу суҳбат дўстона вазиятда ўтди.

Суҳбатда Афғонистон томонидан подшо саройининг министри Али Муҳаммад, молия министри Саид Қосим Риштия, деҳқончилик министри Муҳаммад Носир Кешоварз ва бошқа кишилар қатнашдилар.

Суҳбатда Совет томонидан СССР Ташқи ишлар министрининг биринчи ўринбосари В. В. Кузнецов ва бошқалар иштирок этди. (ТАСС).

ҲУРМАТЛИ МЕҲМОН ШАРАФИГА

СССР Олий Советининг Президиуми 3 августда Катта Кремль саройида Афғонистон подшоси Муҳаммад Зоҳир шоҳ ҳазрат олийлари ва Афғонистон маликаси Умайра ҳазрат олиялари шарафига зиёфат берди.

Зиёфатда подшо ва малика билан бирга уларнинг ҳамроҳлари, шунингдек Афғонистоннинг Совет Иттифоқидаги элчиси Муҳаммад Ориф ҳозир бўлдилар.

Совет томонидан А. Н. Косигин, К. Т. Мазуров, А. И. Микоян, Н. В. Подгорний, Д. С. Полянский, А. Н. Шелепин ва бошқа Совет давлат арбоблари иштирок этишди.

Зиёфат вақтида А. И. Микоян ва Муҳаммад Зоҳир шоҳ дўстона нутқ сўзладилар. (ТАСС).

БЕКЕБ НАСОС СТАНЦИЯСИ ҚУРИЛИШИДАН ХАТ

СУРЪАТ ТАНОБИНИ ТОРТАЁТГАНЛАР

Хўжайли, Қўнғирот районларида сув камчилиги сабабли минглаб гектар ерлар фойдаланилмасдан ётибди. «Шуманай», Киров номли совхозларда деҳқончилик оборотидан йил сайин чиқиб қолаётган ерлар ортиб боряпти. Сув бўлмагандан кейин экин экиб булармиди! Бунга барҳам бериш мақсадида ўтган йил кузда секундига 64 кубометр сув чиқариб берадиган Бекёб насос станцияси қурилиши бошлаб юборилган эди. Аввалига бу қурилиш зарбдор қурилиш деб аталди. Қурувчилар енг шимариб ишга киришишди. Лекин кўп ўтмай, улар негадир ҳовурларидан тушиб қолишди. Иш суръати пасайиб кета бошлади. Аммо бу тегишли ташкилотларни ҳалигача ташвишга солмаётир. Бунга нима сабаб бўлаётганини билолмадик.

Бекёб насос станциясини қуриш Тахиатош қурилиш-монтаж бошқармаси зиммасига юкланган. Асосий қурилиш-монтаж ишларини шу бошқарма коллективи бажариши керак. Лекин бошқарма раҳбарлари ҳозирги кунда ишни кўнгилдагидек ташкил этишмаган. Бошқарма бошлиғи Ю. Мереев «бу қурилишда 95 процент ишларни машина-механизмлар бажаради. Шу ерда иш унумли ҳам сифатли бўлсин-да» деб бизни ишонтирганди. Амалда эса ундай эмас экан. Худди ўша машина-механизмлардан жуда ёмон фойдаланилмоқда. Экскаваторлар, автокранлар, ағдарма машиналар бекор турибди. Шу кунларда 6 та экскаватор ва автокрандан атиги иккитасигина ишлатилаётир. Баъзан ана шу ишлаётган машиналар ҳам кунлаб ремонтда туриб қолади. Қурилишда ҳали 80 дан ортиқ ишчи кучи етишмайди.

Шу кунгача Бекёб насос станцияси қурилишида 1 миллион 519,2 минг кубометр ўрнига 930 кубометр тупроқ ишлари бажарилди. 8435 кубометр ўрнига 4500 кубометр темирбетон ётқизилди. Тахиатош қурилиш-монтаж бошқармаси коллективи умуман ҳозиргача 1 миллион 509 минг сўмлик қурилиш-монтаж ишларини бажариши керак эди. Лекин Бекёб насос станциясида ишлар ўз ҳолига ташлаб қўйилгани, ишнинг унуми ва сифати устидан етарлича назорат ўрнатилмаганлиги оқибатида эндигина 800 минг сўмлик қурилиш-монтаж ишлари бажарилди. Келтирилган 490 минг сўмлик ускуналарнинг монтажи эса ҳалигача бошлангани йўқ.

Шу насос станцияси учун келтирилган 10 минг тоннадан ортиқ қурилиш материаллари 1-«Шўманай» темир йўл станциясида ётибди. Уни тезроқ ташиб олиш ҳақида ҳеч ким бош қотираётгани йўқ. Бошқарма раҳбарлари автомашиналар етишмаяпти, деб нолишади. Лекин бошқарма ихтиёридаги автомашиналар кўп вақт бекор туради. Бизнингча, мана шуларнинг ҳаммаси қурилиш суръати танобини тортиб ётибди.

Автоном республика Сув хўжалиги министрлиги ва тегишли ташкилотлар бу қурилишнинг тақдири билан қачон қизиқишаркан? Қачонгача қурилишда суръатнинг таноби тортилиб ётаркан?

Р. ЕШИМБЕТОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

ОБЛАСТДА БИРИНЧИ

Ромитан районидаги ғаллакорлари Бухоро областида биринчи бўлиб дон сотиш йиллик планини бажардилар. Давлат омборларига 2 минг 200 центнер ғалла тўкилди. Бу меҳнат зафарини қўлга киритишда «Ленинизм», Свердлов номли, «Коммунизм» колхозлари муносиб ҳисса қўшдилар. Райондаги Гагарин номли, «Ўзбекистон», «Москва» колхозлари ғаллакорлари ҳам пландан ташқари бир неча ўн пудлаб ғалла топширдилар.

Бепоён ғаллазорларда комбайнлар тинимсиз ишлаб турибди. Меҳнатсевар комбайнчилар ҳар куни 600-700 гектар ердаги ғаллани ўриб олмоқдалар. Хўжаликлар давлатга дон сотишни қизғин давом эттирмоқдалар.

Т. НАЗИРОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

ҚРИМ ОБЛАСТИ ҒАЛЛА ТАЙЁРЛАШ ПЛАНИНИ БАЖАРДИ

Қрим областининг колхоз ва совхозлари 1 августгача давлатга 346 минг тоннадан кўпроқ дон топшириб, давлат планини 119 процент бажардилар. Давлатга 329 минг тонна энг қимматли озуқа бўлган буғдой топширилди. Ленин районидаги «Семисотка» совхози давлатга ғалла сотишни яхши ташкил қилиб, пландаги 1.500 тонна ўрнига 2.511 тонна, Жанкой районидаги «Семенной» совхози пландаги 6.600 тонна ўрнига 9.507 тонна ғалла сотди.

ЕТТИ ЙИЛЛИК ПЛАН БАЖАРИЛДИ

Урганч ремонт заводи коллективи етти йиллик планни муддатидан илгари бажарди. Хоразм областидаги колхоз ва совхозлар учун пландан ташқари 447 трактор мотори ремонтдан чиқариб берилди. Трактор ва бошқа қишлоқ хўжалик машиналари эҳтиёт қисмларидан 80 турини ишлаб чиқариш ўзлаштирилди. Бир неча юз минг сўм фойда кўрилди.

Ремонт заводи мукаммал технологик ускуналар билан жиҳозланди. Деталларни қисмларга ажратадиган ва ювадиган, қайта тиклайдиган, қуюв, темирчилик - пайвандчилик цехлари қурилди. Хоразм саноат корхоналари орасида пешқадам бўлган бу корхона коллективи йил охиригача 250 минг сўмлик планга қўшимча маҳсулот тайёрлашга аҳд қилди. (ЎзТАГ).

Советлар мамлакатида

МЎЛ ҒАЛЛА ҲОСИЛИ

ЛЕНИНГРАД. Европада энг катта тегирмон комбинати ҳисобланган С. М. Киров номидаги комбинат Волгограднинг янги ҳосил ғалласи ортилган биринчи эшелонни қабул қилиб олди.

Ленинград тегирмончилари донни қайта ишлаш учун қабул қилишга яхши тайёрландилар. Ғалла қабул қилинадиган жойлар анча кенгайтирилди. Пневматик аппаратлар такомиллаштирилганлиги натижасида кемалардаги ғаллани элеваторга ташиб олиш суръати 40-50 процент жадаллашади.

ЯНГИ ГАЗЛАМАЛАР

МОСКВА. Шчербаков номидаги Москва шойи комбинати «Лань», «Котик», «Садко» деган янги сунъий мўйналар ишлаб чиқара бошлади. Газламаларнинг Москвадаги баҳор ярмаркасида биринчи марта кўрсатилган бу газламалар харидорларга жуда маъқул бўлди. Бу янги газламалар капрон, лавсан, ацетат ипакдан тўқилмоқда. Комбинат йил охиригача мана шундай газламалардан 100 минг метрдан кўпроқ тайёрлаб беради.

УКРАИНА ДЕҲҚОНЛАРИНИНГ САРКАРДАСИГА ҚЎЙИЛГАН ҲАЙКАЛ

ЖМЕРИНКА, (Винница области). Украинадаги Кармалюково (собиқ Головчинцы) қишлоғида Устим Кармалюкка мамлакатда биринчи ҳайкал ўрнатилди. Халқ саркардаси 1787 йилда шу қишлоқда ҳалок бўлган эди.

Чорак аср давом этган халқ кураши вақтида ўн минглаб крепостной деҳқонлар Кармалюк бошчилигида курашдилар. Кармалюк беш марта тутиб олинди ва қамаб қўйилди. У уч марта Сибирга сургун қилинди, лекин ҳар сафар қочиб, яна ўзи туғилиб ўсган Украин элига қайтиб кела берди ва деҳқонларни золимларга қарши курашга қўзғата берди.

Халқ қаҳрамонига қўйилган ҳайкалнинг автори — Суми шаҳридаги ҳайкалтарош Я. Д. Красножен.

УЧИНЧИ ЎРИМ

СЕМИПАЛАТИНСК. Уржар районидаги «Жарбулоқ» совхозининг механизаторлари Олакўл бўйидаги тўқайда кўк қамишни учинчи марта ўришга киришдилар. Тўқайнинг ҳар гектаридан ўн-ўн беш центнер қамиш пичан учун ўриб олинмоқда. Хўш, бунга қандай қилиб эришилди?

Эрта баҳорда тўқайда қуриб қолган қамиш куйдириб юборилди. Шу тариқа топ-тоза қилиб қўйилган тўқайда янги қамиш кўм-кўк майса бўлиб ўсади. Совхоз механизаторлари май ойида бу кўк қамишни биринчи марта, июнь ойида иккинчи марта ўриб олдилар. Совхоз шу майдондан ҳаммаси бўлиб юз минг центнерга яқин хашак олади.

КОВПАКЧИ ПАРТИЗАНЛАРНИНГ УЧРАШУВИ

ЯРЕМЧА (Иван Франко области). Собиқ ковпакчи партизанлар ўтган якшанба куни курорт шаҳри бўлган Яремчада Совет Иттифоқи Қаҳрамони С. В. Руднев ҳайкали олдида тўпланишди. Ҳайкал олдида абадий шуҳрат олови ёқилди.

Икки марта Совет Иттифоқи Қаҳрамони Сидор Артемович Ковпакнинг партизанлар қўшилмаси Путивлдан Карпатгача катта ва машаққатли йўлни босиб ўтган эди.

Митингда тўпланган минглаб кишилар қаҳрамон партизанлар тўғрисида, уларнинг жанговар ҳаракатлари ҳақида айтилган гапларни қизиқиб тингладилар. Биринчи Украина партизанлар дивизияси штабининг собиқ бошлиғи, Совет Иттифоқи Қаҳрамони В. А. Войцехович, автоматчи партизан аёл Г. И. Михайленко ва бошқалар ўз хотираларини гапириб бердилар.

Заречье қишлоғи яқинида шиддатли жанглар бўлган жойда партизанлик шуҳрати обелискини очиш маросими ўтказилди ва ёдгорлик лавҳаси ўрнатилди.

ЗАМОНАВИЙ МЕБЕЛЬ ВИСТАВКАСИ

МОСКВА. СССР Халқ хўжалиги ютуқлари виставкасида очилган мебеллар виставкасига қўйилган экспонатлар ўзининг хушбичимлиги, қулайлиги, кўркамлиги билан ҳамманинг эътиборини жалб қилмоқда. Бу виставкада 140 хилдан кўпроқ мебеллар туркуми ҳамда ҳозирги уйларнинг хоналари ва ошхоналарига қўйиладиган айрим жиҳозларнинг 130 га яқин намунаси кўргазмага қўйилган. Шуларнинг кўпини ҳозир саноат корхоналари ишлаб чиқармоқда. Қолганлари эса, келгуси йилда чиқарилишига мўлжаллаб қўйилган моделлардир.

Бу виставка СССР Госплани ҳузуридаги ўрмон, целлюлоза-қоғоз, ёғочсозлик саноати ва ўрмон хўжалиги Давлат комитети ҳамда СССР Халқ хўжалиги ютуқлари виставкаси томонидан ташкил қилинди.

Виставкада мебель саноати ходимлари ва конструктор рассомлар учун бир неча семинар ўтказиш мўлжалланмоқда. (ТАСС).

УСТОЗ ВА ЙЎЛБОШЧИ

Улуғ олим ва революционер-курашчи Фридрих Энгельс бундан етмиш йил муқаддам, 1895 йил 5 августда Лондонда вафот этди. Фридрих Энгельс ҳамма мамлакатларнинг меҳнаткашлари учун синалган устоз ва йўлбошчи, ўзида Маркс ва марксизм билан боғлиқ бўлган ҳамма фазилатларни мужассамлаштирган киши эди ва ҳамиша шундай бўлиб қолади.

Шахсий шуҳрат қозонишни асло ўйламаган, ўз шаънига нисбатан айтиладиган мақтовларнинг ҳеч бирига мутлақо тоқат қилмайдиган ва шундай нарсаларга бутунлай ёт бўлган Энгельс ўлим тўшагида ётар экан, ўзини ҳеч қандай дабдабасиз дафн этишни, ўзининг ҳоки солинган қутини имкон бўлиши биланоқ денгизга чўктириб юборишни илтимос қилди. Уни охирги йўлга фақат яқин дўстлари, турли мамлакатлардан келган шогирдлари ва сафдошларигина узатиб қўйди. Энгельснинг асарларини чуқур ўрганган ва у билан шахсан учрашишни орзу қилиб юрган ёш В. И. Ленин унинг хотирасига бағишлаб ажойиб очерк ёзди. Энгельснинг ҳаёти ва фаолияти тўғрисидаги шу очеркка В. И. Ленин улуғ рус шоирининг чуқур ғамгинликни ифодалаб берган қуйидаги ҳаяжонли сатрларини эпиграф қилиб танлади:

«Қандай ақл шаъми сўнди,
Қандай юрак урмай қўйди!»

Орадан сал вақт ўтмай, ўша 1895 йилнинг кузидаёқ Атлантик океанининг Англиядаги курорт шаҳарчаси бўлган Истборн яқинидаги тўлқинлари унинг кулини ўз бағрига олди, зотан Энгельс ана шу жойда дам олишни яхши кўрар эди.

Энгельснинг ишлари, илмий коммунизм назариясини яратишга, ҳамма мамлакатлардаги ишчилар синфининг революцион курашига қўшган жуда катта ва кўп қиррали ҳиссаси унинг учун абадий ёдгорлик бўлиб қолди.

* * *

Энгельснинг ҳаёти ёшлик чоқлариданоқ ҳамиша машаққатли меҳнат ва қаттиқ кураш билан ўтди. У, 1820 йилда Пруссиядаги тўқимачилик фабрикаси хўжайинининг оиласида туғилди. Энгельснинг отаси унинг, ҳатто гимназияни тамомлашига ҳам имкон бермади ва уни дастлаб ўз конторасида ишлатди, сўнгра эса, бир йилдан сўнг Бремен шаҳридаги катта савдо фирмасига хизмат қилиш учун юборди. Ёш Энгельс ўзининг капиталист отаси ва шерикларининг савдо-сотиқ ишлари билан, ёлланган конторчилар ва ишчиларнинг турмуши билан тобора кўпроқ таниша борган сари, унда ўз атрофидаги фойдапарастлик, мунофиқлик оламига ва мулкдорлар ҳукмронлигининг ўзбошимчалигига, меҳнаткашлар оммасининг қашшоқлигига ва забунлигига қарши норозилик тобора кучая берди. Энгельснинг ғоявий мардлиги уни ўзи туғилиб ўсган муҳит билан алоқани қатъиян узишга имкон берди.

1842 йилнинг кузида отасининг қистови билан Энгельс савдо ишидаги маҳоратни оширмоқ учун Англияга жўнади. Лекин у ерда ҳам савдо иши унинг учун асосий машғулот бўлмади. Энгельс мамлакат экономикасини ва у ердаги социал муносабатларни синчиклаб ўрганди, ишчилар ҳаракати билан танишди. Капитализмнинг ўша вақтдаги қалъаси ва ишчилар синфининг маркази бўлган Англияда Энгельс материализм ва коммунизм позициясига узил-кесил ўтди. У «Англияда ишчилар синфининг аҳволи» деган китобини 24 ёшида ёзган эди. Лениннинг сўзи билан айтганда, «пролетариат фақат азоб-уқубат тортувчи синфгина эмас; пролетариат кечираётган жуда оғир иқтисодий аҳвол уни жадал билан илгари суради ва уни ўзини тамомила озод қилиш учун кураш олиб боришга мажбур этади, деб ҳаммадан олдин айтган киши Энгельс эди». (Асарлар, 2-том, 9-бет).

1844 йилнинг августида Парижда Энгельс Карл Маркс билан шахсан танишди. Энгельс сўзи билан айтганда, Маркс билан бўлган мана шу учрашувлар ва суҳбатлар вақтида улар «назарий соҳаларнинг ҳаммасида тўла равишда бир фикрда эканликлари» маълум бўлди. (Асарлар, 21-том, 220-бет). Уларнинг қарийб қирқ йил давом этган ва илмий коммунизм назариясини ишлаб чиқиш учун бебаҳо аҳамиятга эга бўлган жуда қалин дўстлиги ана шу вақтдан бошланди.

Маркснинг ақл-заковатини Энгельс ниҳоят даражада қадрлар эди ва у билан доимий алоқада бўлиб туришни ўзи учун буюк бахт деб ҳисобларди. Энгельс ғоят муҳтожликда яшаган Маркснинг оиласига моддий ёрдам бериб туриш имкониятига эга бўлмоқ учун Манчестердаги савдо конторасида кўп йиллар давомида фидокорона ишлаб турди. Маркс дўстидан мана шундай бебаҳо ёрдам олиб турганлиги туфайлигина, ўзининг «Капитал» асарини хомаки равишда тугаллаш имкониятига эга бўлди. Маркс ҳам Энгельснинг дўстлигини жуда қадрлар эди. Маркс билан Энгельснинг ўзаро муносабатлари коммунистик партиявий дўстликнинг ҳамиша абадий намунаси бўлиб қолади.

Маркс ва Энгельс ўзлари биргаликда ёзган «Муқаддас оила» ва «Немис идеологияси» деган дастлабки асарларидаёқ ўзларининг янги дунёқарашларини — диалектик ва тарихий материализмни асосан таърифлаб бердилар.

Энгельс ва Маркснинг актив ҳаракат қилишлари натижасида 1847 йилда тарихда биринчи бўлган «Коммунистлар иттифоқи» тузилди. Бу ташкилот меҳнаткашлар халқаро қардошлигининг шиори бўлган «Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!» деган шиорни ўз байроғига ёзиб қўйди. 1848 йилнинг январида пролетариатнинг назариячилари машҳур «Коммунистик партия манифести»ни тайёрлаб бердилар. Энгельс бу асарнинг «Коммунизм принциплари» деган биринчи вариантини ёзиб берди.

1848 йилда Германияда буржуа-демократик революцияси бошланиб кетди. Маркс ва Энгельс шошилиб, ўз ватанларига келиб, бу ерда «Янги Рейн газетаси»ни ташкил қилдилар. Энгельс воқеаларга бой бўлган 1848—1849 йилларда чарчаш нималигини билмай, жуда кўп ишлади. У, пролетариат ва демократия манфаатларини ҳимоя қилиб, кўпгина ўткир мақолалар ёзди, йиғилишлар ва митингларда тез-тез қатнашиб нутқлар сўзлади, қўзғолончиларнинг сафларида оддий солдат бўлиб жанг қилди.

1848 йилги революция мағлубиятга учраганидан кейин, Маркс ва Энгельс Англияга қайтиб бордилар. Улар кучларини аямай, Европа революцияларининг тажрибаларини назарий жиҳатдан умумлаштиришга, ўз дунёқарашларини янада такомиллаштиришга, ҳамма мамлакатлардаги пролетар революционерларини бирлаштириш ва жипслаштиришга киришдилар.

1850 йилдан 1870 йилга қадар Энгельс Манчестерда яшади ва ишлади. Бу ерда у, ҳарбий масалаларни ўрганишга кўп эътибор берди, армия тўғрисида, ҳарбий техника, стратегия ва тактика тўғрисида жуда кўп асарлар ёзди, келажак социалистик ва коммунистик жамиятнинг армияси тўғрисидаги асосий қоидаларни биринчи марта ишлаб чиқди. Энгельс уруш ва армия тўғрисидаги марксизм таълимотининг асосчиси бўлиб қолди.

Энгельс табиёт фанларини: физика, химия, биология, астрономия ва бошқа шу каби фанларни ҳам зўр бериб ўрганди. У, «Табиат диалектикаси» деган ўзининг асарида материалистик диалектиканинг умумий қонунлари табиатда ҳам амал қилаётганлигини кўрсатиб берди.

Энгельснинг миллий озодлик ҳаракати тўғрисидаги асарлари ва айтган фикрлари унинг жуда катта назарий меросида муҳим ўрин олиб турибди.

Энгельс 1864 йилда ташкил этилган I Интернационалда катта иш олиб борди. У, Интернационалнинг ғоявий душманларига — прудончиларга, лассалчиларга, бакунинчиларга, инглиз тред-юнионларининг оппортунистик йўлбошчиларига қарши кураш олиб боришда Марксга ёрдамлашиб турди. У Маркс билан бирга Парижнинг қаҳрамон коммунарларига ёрдам уюштирди, сўнгра эса, Париж Коммунаси енгилганидан кейин, тарихдаги биринчи пролетариат диктатурасининг тажрибасини назарий жиҳатдан умумлаштиришга ўз ҳиссасини қўшди.

Маркс 1883 йилда вафот этганидан кейин, Энгельс ишчилар ҳаракатида марксизмни ривожлантириш ва ёйиш йўлида жуда катта иш қилди. У «Оила, хусусий мулк ва давлатнинг келиб чиқиши», «Людвиг Фейербах», «Социализмнинг утопиядан фанга ривожланиши» ва бошқа шулар каби классик асарларни ёзди.

Энгельс ўз умрининг кейинги ўн икки йилини Маркс «Капитали» 2 ва 3-томларининг қўлёзмаларини нашр этишга тайёрлашга бағишлади. Ленин бу жуда катта ишга баҳо бериб, бундай деб ёзган эди: «Дарҳақиқат, «Капитал»нинг шу икки томи Маркс билан Энгельс иккovлари яратган асардир». (Асарлар, 2-том, 13-бет). Энгельснинг асарларида ва хатларида «Капитал»нинг мазмуни чуқур тушунтириб берилган, ривожланишнинг ва капитализм ҳалок бўлишининг объектив иқтисодий қонунлари қандай характерда амал қилиши содда ва тушунарли қилиб изоҳлаб берилган.

Ишчилар ҳаракатидаги буржуа ва майда буржуа реформистлар ишлаб чиқариш воситаларини капиталистик национализация ва давлат капитализмининг бошқа формаларини «социализм»нинг амалда ифодаланиши, деб ҳисоблар эдилар ва капитализм «тинч йўл билан ўзгара беради», деб даъво қилар эдилар. Энгельс мана шундай буржуа ва майда буржуа реформистларига ва оппортунистларига қарши ҳам жуда кўп курашишга мажбур бўлди. Энгельснинг «Анти-Дюринг» деган китобида мана шу «сохта социализм» ва ҳукмрон буржуа-помешчик синфлар олдида «ихтиёрий равишда малайлик» қилиш жуда қаттиқ танқид қилинди.

Бўлажак коммунистик жамият тўғрисида «Анти-Дюринг»да баён қилинган фикрлар бойлиги ҳам ҳозирги вақтда, капитализмдан социализмга ва коммунизмга ўтиш даврида алоҳида катта аҳамиятга эга. Шу сабабли, турли мамлакатларнинг коммунистлари ўз мамлакатларида социализм ва коммунизм қуриш партиявий программаларини ишлаб чиқаётганларида коммунистик жамият қуришнинг асосий йўлларини кўрсатиб берган Энгельс ва Маркснинг мана шу ва бошқа асарлари билан маслаҳатлашмоқдалар.

Энгельс ўзининг бутун онгли ҳаёти давомида буржуа давлатларининг реакцион ташқи сиёсатига қарши курашиб келди. У, тинчлик вазияти пролетариатнинг революцион кучларини ривожлантирмоқ ва жипслаштирмоқ учун энг қулай вазиятдир, деб таълим берди. Энгельс ўз умрининг охирги йилларида биринчи жаҳон уруши яқинлашиб келаётганлигини очиқ кўриб турди ва шу уруш хавфига қарши кураш олиб боришни Европадаги барча социалистларнинг асосий вазифаларидан бири, деб ҳисоблади. 1893 йилда Энгельс «Европа қуролсизланиши мумкинми?» деган мавзуда бир қанча мақолалар ёзди, пролетариатнинг ялпи тинчликни таъминлаш воситаси сифатида қурол-яроғларни қисқартириш ва қуролсизланиш программасини ўзининг шу мақолаларида илгари сурди ва асослаб берди.

Шу билан бир вақтда Энгельс мабодо урушнинг олдини олиш имкони бўлмай қолган тақдирда, революцион жангларга жиддий тайёргарлик кўриш керак, деб социалистларга маслаҳат берди. Энгельснинг бу маслаҳатларини Ленин юксак даражада қадрлади ва амалда рўёбга чиқарди. Эндиликда, жаҳон миқёсидаги кучларнинг нисбати социализм кучлари фойдасига тубдан ўзгарган янги тарихий шароитда Энгельс позициясининг донишмандлиги тағин ҳам яққолроқ бўлиб кўринмоқда.

Энгельс рус тилини ўрганди, Россиянинг адабиётини, экономикасини ва революцион ҳаракатини билар эди. У, рус революционерларига ёзган ва ўзининг асарларида эълон қилинган кўп хатларида чор Россиясида капитализмнинг ривожланишини чуқур анализ қилди, тез ўсиб бораётган рус ишчилар синфининг илғорлик ролини яққол кўрсатиб берди.

Энгельс Россияда революция тез орада бошланишига ўз умрининг охирги йилларида ниҳоят даражада амин бўлган эди. У 1895 йилнинг февралида Г. В. Плехановга юборган мактубида бундай деб ёзди: «...Башарти революция иблиси бирор кимсанинг гирибонидан бўғиб олган бўлса, ана шу кимса Николай II нинг ўзидир». (Асарлар, I-нашри, XXIX том, 380-бет). У, рус революционерларидан мана шу революцияга ҳар томонлама тайёргарлик кўришни талаб қилди.

Ҳозирги кунда марксизм-ленинизм байроғи инсониятнинг учдан бир қисми тепасида ғолибона ҳилпираб турибди. Бутун инсоният капитализмдан социализмга ва коммунизмга ўтаётган давр бошланди.

Энгельс вафотига 70 йил тўлган кунда унинг Марксга бағишланган сўзлари билан Энгельснинг ўзи ҳақида айтиш мумкинки, «унинг номи ҳам, иши ҳам абадий яшайди!».

Ю. ХАРИТОНОВ.

Фарғона азот ўғитлари заводида Ўрта Осиёда энг йирик ҳисобланган дефолиантлар цехи қуриб битказилди. Қурилиш-монтаж ишларини тезкорлик билан олиб боришда 8-трестнинг 5-қурилиш бошқармасига қарашли В. Бек, Е. Воҳидов ва К. Дубаев ўртоқлар бошлиқ коммунистик меҳнат бригадалари ажойиб намуна кўрсатдилар. Суратда: илғор бинокорлардан Климент Шиль, Анатолий Скворцов ва Ёрулла Воҳидовларни кўриб турибсиз.

Г. Бойко фотоси, (ЎзТАГ фотохроникаси).

АЖОЙИБ ПРЕПАРАТ

СССР Фанлар академияси Н. Д. Зеленский номли органик химия институтининг олимлари ҳосил қилган оригинал препаратга «Протелин» номи қўйилди.

— Янги модда оқсил моддаларини парчаловчи ферментларнинг ўзига хос аралашмасидан иборатдир,—деди лаборатория раҳбари химия фанлари доктори Е. Д. Каверзнева. — Микроорганизмлар ҳаётий фаолиятининг бу «маҳсули» кўпгина ажойиб хоссаларга эга бўлиб чиқди.

Хўш, «протелин» қайси соҳаларда қўлланилади? Препаратнинг лабораторияда яратилган намуналари қўй терисини жундан тозалаш жараёнида муваффақиятли синаб кўрилди. Тажрибалар шуни кўрсатдики, кўнчилик саноатида «протелин»ни қўллаш кўп миқдордаги химиявий моддалардан фойдаланмаслик, ишлаб чиқариш маданиятини ошириш ва жун сифатини яхшилаш имконини беради.

Ажойиб модда билан озиқ-овқат саноати ходимлари ҳам қизиқиб қолдилар. «Протелин» гўшт ва балиқдан консерва тайёрлаш вақтида ажойиб юмшатувчи модда ҳисобланади. Препарат консерва тайёрлаш жараёнини тезлаштирибгина қолмай, шу билан бирга, озиқ-овқат маҳсулотларининг тамини яхшилайди. (ТАСС).

ЮКСАК ЧЎҚҚИЛАР

Азим Мирзачўл бағрига жойлашган «Пахтакор» совхозининг шуҳрати йилдан-йилга ошяпти, уни улуғлаётган меҳнат аҳли, хусусан коммунистларнинг номи ҳамма жойда фахр билан тилга олиняпти. Бунинг боиси бор. Совхоз коллективи она-Ватанга тобора кўпроқ пахта, сабзавот маҳсулотлари, мева-чева етказиб бериш учун курашаётир. Хўжаликнинг экономикаси мустаҳкамланиб, чўлқуварларнинг турмуши яхшиланяпти. Меҳнат уларни улуғламоқда. Бир мисол. Совхозда пахта майдони сўнгги йилдагина 2500 гектардан зиёд кенгайтирилди.

Бу йил совхоз пахтакорлари олдида улкан вазифалар турибди. Улар давлатга 13 минг тонна чўл «оқ олтин»ини армуғон этишлари керак. 70 процент майдондаги ҳосил «зангори кема»ларда саранжом-саришталаб олиниши лозим. Меҳнат аҳлининг куч-ғайрати, ақл-заковати ана шу вазифани бажаришга сафарбар этилган. Бунинг учун нималар қилинди, яна қандай тадбирлар амалга ошириладди? Бу саволга совхоз партия комитетининг секретари А. Ортиқов шундай жавоб берди:

— Коллективимиз 7500 гектар майдонда зиммага олинган мажбуриятни қоплайдиган даражада мўл ҳосил етиштириш учун курашмоқда. Ҳозир ғўзанинг тўртинчи парвариши тугалланяпти. Ҳар туп ғўзада беш-олтитадан бўлиқ кўсак етиштирилди. Ғўза калтабўғин ва серҳосил бўлиб ўсяпти. Лекин август ойи ҳосилнинг тақдирини ҳал қилишини тажрибада кўрдик. Сал беларволикка йўл қўйилса ёки ғўзанинг кўкига маҳлиё бўлиб қолинса, ҳосилни қўлдан бой бериб қўйиш мумкин. Аксинча, бутун ой давомида астойдил пешана тери тўкилса, ҳосил ёнига ҳосил қўшилса кузга бориб ҳамманинг юзи ёруғ бўлади. Пахтакорларимиз август ойини ҳосилга-ҳосил қўшиш ойи деб эълон қилдилар. «Коммунистнинг ўрни мўл ҳосилнинг тақдири ҳал қилинаётган майдонда!»—Масала ана шу таҳлитда қўйилди. Партия ташкилотининг бу чақириғига коммунистлар «лаббай» деб жавоб бердилар, кенг меҳнаткашлар оммаси улар билан ёнма-ён туриб ҳар бир пайкал, ҳар қатор, ҳар туп ғўзада мўл ҳосил етиштириш учун курашмоқдалар. Умумхалқ курашида коммунистларнинг авангардлик роли яққол сезилиб турибди.

Совхоз партия ташкилоти ҳисобида 84 коммунист бор. Шу вақтга қадар дала ишларида 50-55 коммунист қатнашарди. Зарбдор ойлик эълон қилингандан кейин уларнинг сони қарийб 70 кишига етди. «Пўлат от»ларни моҳирлик билан бошқараётган механизаторлар, ғўзани меҳр билан суғораётган сувчилар сафига коммунистлар уддабуронлик билан карвонбошилик қилмоқдалар. Пахта териш машиналари теримга шайланаётган автотрактор паркида ҳам уларнинг ташаббуси сезилиб турибди.

Ўртоқ З. Норматов бошқарувчилик қилаётган бўлим пахтакорлари ғўзанинг тўртинчи парваришини тамомладилар. Агротехника қоидалари асосида парвариш қилинаётган ғўзалар соғлом ўсиб, ғуж-ғуж ҳосил тўплаяпти. Шона гулга, гул кўсакка айланяпти. Бўлимнинг ҳар бир ишчиси ўз постида соқчилардек ҳушёр турибди. Универсалларга тўсиқлар ўрнатилиб, культивация икки томонлама давом эттириляпти. Авжи пастроқ 180 гектар майдондаги ғўза бир марта қўшимча парвариш қилинди.

Бўлимда коммунистлар ҳал қилувчи участкаларга тўғри жойлаштирилди. Уларга бўлган талабчанлик кучайтирилди. Меҳнат интизоми мустаҳкамланди. Илғорлар рағбатлантириб борилади. Енгил ишнинг остидан, оғир ишнинг устидан ўтишга уринган айрим кишилар қаттиқ тартибга чақирилди. Кунлик иш анализ қилиб борилади. Бу ерда ваъдабозлик, «умумий раҳбарлик»ка барҳам берилган. Ғўза парваришини кучайтиришга қаратилган конкрет тадбирлар белгиланган. Коммунистлар бу тадбирларни амалга оширишда байроқдор бўлмоқдалар. Натижада кунлик дала ишлари графиги сон ва сифат кўрсаткичлари бўйича тўла ва ошириб бажарилаётир. Совхоз партия комитети уларнинг иш методини кенг оммалаштирмоқда.

Совхоз коммунистлари ғўза парваришини машина теримига мослаб давом эттиришда ташаббускор бўлмоқдалар. Юқорида айтилганидек, бу йил совхоз бўйича 70 процент майдондаги ҳосил «зангори кема»ларда териладди. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва республика Министрлар Советининг пахта теримига пухта тайёргарлик кўриш тўғрисидаги қарори атрофлича муҳокама қилиб чиқилди. Йирик ва серҳосил карталар машина теримига ажратилди. Машиналарни икки сменада ишлатиш чоралари кўрилди. Ғўза баргини тўктириш учун дорилар ташиб келтирилди. Пайкалларда бегона ўт тугатилди.

Рашид Соатов, Бўрибой Суннатов ўртоқлар бошлиқ бригадаларда ҳосилнинг ҳаммасини машиналарда териб олиш кўзда тутилмоқда.

Яқинда механизаторлар билан сувчилар учрашдилар. Бунда ҳосилнинг тақдири учун механизатор ва сувчи баббаравар жавоб бериши яна бир карра таъкидланди. Сувчилар ғўзани чанқатиб қўймаслик, ғовлатиб юбормаслик мажбуриятини олдилар. Механизаторлар эса ойнинг охиригача ғўза парваришини давом эттиришга сўз бердилар. Улар бир-бирларининг ишларини назорат қилиб турадилар. Тошназир Қорабоев, Маннон Муллажонов, Ҳамид Эгамқулов, Холбўта Султонов, Аҳмад Есентоев сингари миришкор сувчилар ғўзани кеча-кундуз қондириб суғормоқдалар. Машина теримига ажратилган пайкаллардаги ғўзани суғоришга алоҳида эътибор бермоқдалар.

Пахтакорлар орасида оммавий-сиёсий, ташкилий-тарбиявий ишлар кучайтириляпти. 30 дан зиёд дала шийпони қайта жиҳозланиб, меҳнаткашларнинг маданий ҳордиқ чиқариш жойига айлантирилди.

Бу ерда ишчилар бўш вақтларида радио тинглайдилар, телевизорда берилаётган томошаларни кўрадилар. Султонаҳмад Одилов, Файзиқул Қушмуродов, Абдураззоқ Абилқосимов каби агитаторлар пахтакорлар орасида қизғин иш олиб бораётирлар.

1965 йил чўлқуварлар учун синов йилидир. Улар етти йилликнинг сўнгги даврасида она-Ватан хазинасига 13 минг тонна чўл дурдонаси тўкиб, катта имтиҳондан ўтадилар. Бунинг учун ғўза парвариши август ойининг охиригача давом эттирилади. Ҳамма майдонларда икки марта комплекс парвариш ўтказилади. Авжи паст ғўзалар табақалаб парвариш қилинади.

М. МАМАТҚУЛОВ,
Жиззах райони.

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИда босилгандан кейин

«НИҲОЛЛАР ЯШНАСИН»

Меҳнаткашлар депутатлари Тошкент шаҳар Совети ижроия комитети «Совет Ўзбекистони»да (1965 йил 18 июнь сони) босилган юқоридаги сарлавҳали танқидий мақолага қуйидаги жавобни йўллади:

«Ниҳоллар яшнасин» сарлавҳали танқидий мақола ижроия комитетнинг ободончилик бошқармасида муҳокама қилиниб, унда келтирилган фактлар тўғри деб топилди. Локомотив, Байналмилал, Чилонзор, Қатортол, Волгоград кўчаларининг четларидаги, «Дўстлик» проспектидаги кўчат-ниҳолларни ариқ суви билан суғориш чоралари кўрилди. Ҳозирча сув чиқариш имконияти бўлмаган жойлардаги кўчатлар сув сепиш машиналари билан суғориляпти. Дархон ариққа туташ кўчалардаги ариқларда мунтазам сув оқяпти. Конвойная кўчасидан сув ўтказиш учун труба ётқизилади. Қирғизқулоқ суғориш шохобчаси, Чайковский кўчасидаги ариқларда ҳам сув оқяпти. Ҳозир Олой бозори атрофидаги ариқларни тозалашга киришилди. Ёш кўчат-ниҳолларни қуриб қолишдан сақлаш ва ободончилик ишларини янада яхшилашга қаратилган бошқа тадбирлар ҳам белгиланди.

СЕНТЯБРЬ ЯҚИН!

(МУХБИРЛАР ХАТИДАН)

Мактабларда янги ўқув йили бошланишига саноқли кунлар қолди. Мавжуд биноларни капитал ва жорий ремонтдан чиқариш, янги бинолар ҳамда қўшимча синф хоналарини тахт қилиб қўйиш ўқув йилини муваффақиятли бошлаб юборишнинг асосий гаровларидан биридир. Кўпчилик ерларда мактаб ремонти ва қурилиши ишига жамоатчилик асосида ота-оналар комитетлари, оталиқ ташкилотлар, юқори синф ўқувчилари жалб қилинаётир.

Қувасой шаҳридаги цемент комбинати, ГЭС, ғишт заводи посёлкаларидаги саккиз йиллик ва ўрта мактаблар ремонтига оталиқ ташкилотлар, ота-оналар комитети ва педагоглар ўз вақтида киришдилар ва ишни барвақт тугалладилар. Синф хоналари билан биргаликда устахоналар, спорт заллари ва ошхона, буфетлар ҳам сифатли ремонтдан чиқарилди. Оталиқ ташкилотлар 180 ўқитувчининг уйини ремонт қилиб берди. Бу ҳақда редакцияга ўртоқ И. Саидумаров ёзиб юборган. Бухоролик У. Сатторов ва Т. Рустамов ўртоқлардан ҳам мактаб ремонтига оид хабарлар олинди. Уларда айтилишича, Ғиждувон ва Бухоро районларида мактаблар қурилиши ва ремонт ишлари жамоатчилик иши деб эълон қилинган.

Маълумки, ўтган ўқув йили тугаши билан республикадаги барча район ижроия комитетлари мактаблар қурилиши ва ремонт ишларини муҳокама қилиб, тегишли тадбирлар белгилаган эдилар. Аммо кўпгина жойларда аввалги берилган ваъдаларни унутиб қўйишяпти. Ургут районидаги 43-мактаб бундан тўрт йил аввал пала-партиш ҳолда ишга туширилган эди. Ҳалигача бу ерда ремонт ишлари тугатилмаган. Синфлар полсиз, стол-стуллар синган, деразалар ойнасиз ётибди. Мактабни оталиққа олган Калинин номли колхоз (раиси ўртоқ О. Носиров) раҳбарлари эса «ҳали вақт бор» деб юрибдилар. Худди шундай аҳволни Навоий ва Жданов номли колхозларда жойлашган — 42, 44, 45-мактабларда ҳам кўриш мумкин. «Район халқ маорифи бўлими раҳбарлари қурилиш ишлари билан қачон шуғулланаркинлар?» — деб ёзади куйиниб ўртоқ Ж. Ўринбоев.

Мактабларни янги ўқув йилига тайёрлаш — мактаб бинолари, ўқув асбоб-ускуналарини ремонт қилиш, ёқилғи ғамлаш ва шу кабилар билан чегараланмайди, албатта. Бунда дарсликлар масаласи ҳам муҳим роль ўйнайди. Ўқувчи ўқув қуроли билан қанчалик тўла таъминланган бўлса, унинг билим олиши, дарсларни ўзлаштириши шунчалик пухта ва енгил бўлади. Шунинг учун ҳам ҳозирги пайтда болаларни дарсликлар билан таъминлашда кўпгина район савдо ташкилоти ходимлари активлик кўрсатаётирлар. «Хатирчи райони ўқувчилари учун 145.354 дона дарслик керак, — деб ёзибди ўртоқ А. Маҳмудов.— Ремонт ишларини барвақт тугаллаган 1, 4, 18, 24 ва 68-мактаблар коллективлари ўқувчиларни дарсликлар билан ҳам тўла таъминладилар».

Қашқадарё область мактабларини янги ўқув йилига тайёрлаш каникул бошланган дастлабки кунларданоқ қизиб кетган эди. Бу ишларни жадал суръатда бажариш учун кенг жамоатчилик жалб қилинди. Ўртоқ У. Салимовнинг ёзишича, Қарши районидаги Маяковский номли 19-саккиз йиллик мактаб ўқитувчи ва ота-оналар коллективларининг иши мақтовга сазовордир. Мактаб учун қурилган 18 хонали янги бино муддатидан олдин фойдаланишга топширилди. Бироқ, райондаги ҳамма мактабларда ҳам янги ўқув йилига тайёргарлик ишлари мақтовга сазоворми? Йўқ. Макаренко номли бошланғич мактаб Энгельс номли колхоз территориясида жойлашган. Мавжуд бинодан фойдаланишнинг ҳеч имкони йўқ. Колхоз раиси ўртоқ М. Эгамов эса икки йилдан бери янги мактаб биноси қуриб берамиз, деб ваъда беради. Аммо, ваъда ваъдалигича қолиб келяпти. Яккабоғ районлик Ш. Маҳмудовнинг редакцияга йўллаган хати ҳам диққатга сазовордир. Мактабларни 1965—66 ўқув йилига тайёрлаш суст олиб борилмоқда, деб ёзади у. Райондаги 12 мактаб капитал, 53 мактаб жорий ремонтдан чиқарилиши керак. Шу кунгача бу ишларнинг ҳатто ярми ҳам бажарилмаган. 9 та ўрта мактабда синф хоналари етишмагани учун машғулотлар икки сменада олиб борилаётир. Қурилиши лозим бўлган 26 та синф-хонадан биронтаси ҳам тайёр эмас. Район матлубот кооперацияси раиси Очилов ва савдо бўлимининг бошлиғи Ниёзов ўртоқлар мактабларга ўқув қуроллари етказиб беришга совуққонлик билан қарамоқдалар.

Яқинда редакциямизга Урганч шаҳридаги Ҳамид Олимжон номли мактабнинг ота-оналар комитетидан хат келди. «Ҳурматли редакция, — деб ёзишади бир гуруҳ ота-оналар, — Ҳамид Олимжон номли мактаб аҳоли энг зич жойлашган ерда бўлиб, шу атрофда 1200 дан ортиқ ўқувчи яшайди. Лекин мактаб торлиги туфайли буларнинг ҳаммасини ўз қучоғига сиғдиролмайди. Шунинг учун ҳам 300 га яқин ўқувчи беш километр узоқликдаги 5, 14-мактабларга қатнайди. Янги мактаб биносини қуриб беришни бир неча йилдан бери тегишли ташкилотларга айтавериб ҳориддик. Ниҳоят, янги ўқув йилида ўғил-қизларимиз узоққа қатнашдан қутулади, деб ўйлаган эдик, умидларимиз пучга чиқди. Чунки янги қурилган бино мактабга эмас, бошқа муассасага берилди». Ҳазораслик О. Аминов ўз хабарига «Қурилишми, резинками?» деб сарлавҳа қўйибди. Райондаги «Тошкент» совхози территориясида мактаб биноси қурила бошлаганига тўрт йилдан ошди. Ўқувчилар бинонинг битишини сабрсизлик билан кутишяпти. Лекин колхозлараро қурилиш ташкилоти раҳбарлари (раиси О. Машарипов) қурилишни қачонгача чўзишар экан?

Мана шундай ташвишли хабарларни Н. Мўминов (Шеробод райони), Б. Ҳайитов, А. Абдуллаев (Андижон область, Ленин райони), Р. Тўлабоева, С. Аҳмедов (Калинин райони) ўртоқлар ҳам ёзиб юборишган.

Сентябрь тонги яқин! Бу тонгни орзиқиб кутган ўқувчилар дилини янада хушнуд этиш учун мактаблар ремонтини тезлаштириш керак. Маориф ходимлари жамоатчиликка таянган ҳолда барча имкониятларни тўла ишга солишлари лозим.

БЕРУНИЙНИНГ «ҲИНДИСТОН»И

КИТОБЛАР ОЛАМИДА

Шарқнинг буюк олими ва мутафаккири Муҳаммад бин Аҳмад Абу Райҳон Беруний Хоразмий астроном, тилшунос, файласуф, географ, табиб, геолог, математик, ҳам тарихшунос, хуллас қомусий билимлар эгаси бўлган. У ижтимоий ва сиёсий вазият ғоят оғир бўлган йилларда яшаган, сарой олими ҳам бўлган.

У илм-фанни бойитиш жараёнида кўп қийинчиликларга дуч келди. «Агар менинг ҳузуримда бахтга йўлдош бўлишни истасанг, ўз илминг асосида гапирма, менинг раъйимга мувофиқ гапир», — деб дўқ урган эди Султон Маҳмуд Ғазнавий Берунийга.

Бироқ мустаҳкам иродали, ўз илмига дадил ишонган олим бундай азоб-уқубатлар, таъқиблар олдида иккиланмади. У умри давомида фаннинг турли соҳаларига доир 150 дан ортиқ асар яратди. Булар орасида ўша давр (XI аср) ҳинд маданияти, халқининг ҳаёти, урф-одатлари ва мамлакат табиатини мукаммал баён этган «Ҳиндистон» китоби бошқа асарлардан кўп жиҳатдан ажралиб туради.

Берунийнинг бу асари устида йигирма йилдан ортиқроқ илмий тадқиқот ишлари олиб борган йирик шарқшунос олим Эдуард Захау: «Ҳиндшуносликда Абу Райҳон Берунийга тенг келадиган бирор олимнинг на ундан олдин ва на ундан кейин бўлганлигини билмаймиз», деган эди.

Китобнинг асли номи «Китобу фи таҳқиқи мо лил ҳинд мин маъқулатин мақбулатин фил ақли ав марзулатин» («Ҳиндларнинг ақлга сиғадиган ва сиғмайдиган таълимотларини аниқлаш китоби»)дир.

Беруний бу асарида ҳиндларнинг тарихи, фан ва маданияти, дин ва урф-одати ҳамда фалсафий системаларини чуқур ўрганиб, улар ҳақида ўзининг фикр ва мулоҳазаларини баён қилади.

Асарни ўқиганлар ўрта аср Ҳиндистони ҳақида муфассал маълумот олиш билан бирга, муаллиф фикр доирасининг нақадар кенглиги, нақадар чуқур ва ўткирлигига катта ишонч ҳосил қиладилар. Бундан ташқари, асарда ўрта асрда Ўрта Осиё фани ва маданияти ҳамда маърифатига оид фикрлар ҳам баён этилган.

Шуни айтиш керакки, Беруний келтирган фактик материаллар ва унинг барча соҳаларга оид объектив баҳолари шу вақтгача ўз қимматини йўқотган эмас.

Абу Райҳон Берунийнинг, бу асарини яқинда Ўзбекистон ССР «Фан» нашриёти китобхонларга тақдим этди.

Китоб шарқшунос, тарихшунос, этнограф, фан тарихи мутахассислари, олий ўқув юртларининг ижтимоий факультетлари ўқитувчилари, студент ва аспирантлари, умуман, ҳинд фани ва маданияти тарихи билан қизиқувчи кенг китобхонлар оммасига мўлжалланган.

Ҳ. НУРМУҲАМЕДОВ.

УЛУҒ МАРКСИЗМ-ЛЕНИНИЗМ ТАЪЛИМОТИНИ ЭГАЛЛАЙЛИК

ПАРТИЯ МАОРИФИ СИСТЕМАСИДА ЯНГИ ЎҚУВ ЙИЛИ ОЛДИДАН

Совет Иттифоқи Коммунистик партиясининг ғоят катта яратувчилик фаолияти марксизм-ленинизмнинг мустаҳкам пойдеворига негизлангандир. Коммунистларни марксча-ленинча таълимот билан ҳар тарафлама қуроллантириш, уларнинг сиёсий савиясини янада ошириш — партиянинг йўлини, унинг коммунистик жамият қуришга қаратилган сиёсатини муваффақиятли ўтказишнинг гарови ҳисобланади. КПСС Марказий Комитетининг октябрь (1964 йил) ва шундан кейинги пленумлари субъективизм билан волюнтаризмни, жамият тараққиётининг объектив қонунларига менсимасдан қарашни қатъиян қоралаб, марксча-ленинча фанни ривожлантириш, кадрларимизнинг шу фанни чуқур ва ижодий ўрганишлари учун барча зарур шарт-шароитларни яратиб берди. Революцион назария кишиларнинг онгига ғоят катта таъсир кўрсатиш кучига эгадир. Партиямиз ана шу кучдан актив фойдаланиб, ҳар бир совет кишисида илмий дунёқарашнинг шаклланишига муттасил таъсир кўрсатмоқда, барча меҳнаткашларни партия ва халқ олдида турган вазифаларни чуқур идроклаш руҳида тарбияламоқда, уларга коммунизм қурувчиларига зарур бўлган фазилатларни сингдирмоқда.

Партия ленинча традицияларга амал қилиб, партия пропагандасини, коммунистлар ва партиясизларнинг назарий ўқишини революцион курашнинг, социалистик, коммунистик қурилишнинг турли босқичларида ўз олдида турган конкрет вазифаларни ҳал қилиш билан ҳамиша боғлаб келди ва боғламоқда. Бу эса партия пропагандасига жанговар, ҳужумкор тус бермоқда.

Коммунистлар билан партиясизларнинг сиёсий ўқишини ташкил этиш, илмий коммунизм назариясини ўрганишни кенг омманинг амалий иши билан қўшиб юбориш соҳасида партиямиз жуда бой тажриба орттирди. Ана шуларнинг ҳаммаси меҳнаткашларни сиёсий жиҳатдан тарбиялаш ва маърифатли қилиш доирасини кенгайтиришда шак-шубҳасиз катта роль ўйнади. Айни маҳалда сиёсий ўқишнинг илгариги мундарижаси ва сиёсий ўқишни ташкил этишдаги аввалги методлар ҳозирги шароитда ҳаёт талабларини энди тўлиқ қондира олмаслигини практика кўрсатиб турибди.

Партия ўқувини ташкил этишни жиддий равишда яхшилаш чораларини кўриш зарур, токи партия ўқуви сиёсий, умумий таълим ва маданий савияси тинмай ошиб бораётган коммунистлар билан партиясизларнинг муддаолари ва талабларини тўлароқ қондирадиган бўлсин. Назарий таълимнинг аҳволини диққат-эътибор билан анализ қилиб чиқиш, пропагандистлик ишида бундан илгари орттирилган тажрибанинг барча энг яхши жиҳатларини сақлаб қолиш, марксча-ленинча ўқишнинг таъсирчанлигини анча ошириш юзасидан конкрет чораларни ишлаб чиқиш ва турмушга татбиқ этиш — партия ташкилотларининг муҳим вазифасидир.

Ўтган йилларда кўпгина партия ташкилотларида партия тарихи, фалсафа проблемаларини ўрганишга эътибор сусайтириб қўйилди, сиёсий иқтисодга доир назарий масалалар етарли даражада ўрганилмади. Марксча-ленинча назарияни ўрганиш, мустаҳкам сиёсий билимларнинг муайян бир йиғиндисига эга бўлиш соҳасидаги ўз ишларида давомийлик ва изчиллик кўрсатишга интилган коммунистлар кўп ҳолларда қийинчиликларга дуч келдилар. Шу қийинчиликлардан асосийлари шу бўлдики, кўпчилик бошланғич партия ташкилотларида ўқув планларида собит қадамлик йўқ эди, ўқув йили жараёнида машғулотлар тематикасига киритилган ўзгартишлар ҳамма вақт ҳам асосли бўлавермади, ўқишнинг перспектив плани тузиб олинмади. Сиёсий маорифнинг аҳволига баҳо беришга миқдор нуқтаи назаридан ёндашиш одат бўлиб қолганлиги ҳам ишга путур етказди, шу одатга кўра, «жалб қилинган» тўгаракларга «тақсимлаб» қўйилган одамларнинг сони ҳақидаги расмий кўрсаткичларга маҳлиё бўлиниб, асосий масалага — китоб билан, марксизм-ленинизм классикларининг асарлари билан мустақил ишлашга, ўқишнинг ғоявий савияси ва таъсирчанлигига, унинг коллективдаги тарбиявий ишга қандай таъсир кўрсатаётганига кўпинча эътибор берилмай қўйди. Бир қанча ҳолларда партиясиз ўртоқларни тўгарак ва семинарларга жалб этишда маъмуриятчилик қилинди.

Сиёсий маориф системасида шуғулланган кишиларнинг кўпи аслини олганда, бир жойда депсиниб тураверди, марксизм-ленинизм таълимотидан чуқур ва системага солинган билим орттирмади. Мана шуларнинг ҳаммаси ана шу кишиларда назарияни ўрганишга нисбатан чуқур қизиқишни кучайтиришга ёрдам бермади.

Партия ўқувини ташкил этиш вақтида шунга асосланмоқ керакки, ўқишнинг энг муҳим мақсади, асосий вазифаси — совет кишиларида ва даставвал КПССнинг барча аъзолари ва аъзоликка кандидатларида илмий дунёқарашни шакллантиришга актив ёрдам бериш, уларда КПСС назарияси ва сиёсатини чуқур англаб олишга бўлган ички эҳтиёжни кучайтиришдан иборат.

* * *

Совет халқи тарихда биринчи бўлиб амалга ошираётган коммунизм қурилиши — мураккаб, кўп қиррали жараёндир. Курашимизнинг ҳар учала асосий йўналиши — коммунизмнинг моддий-техника базасини яратиш; янги жамият қуриш жараёнида коммунистик ижтимоий муносабатларни шакллантириш; марксча-ленинча дунёқарашни ҳар бир совет кишисининг эътиқодига айлантириш, ўтмишнинг кишилар онгидаги сарқитларига қарши кураш — каттагина билимга эга бўлишни, ҳар қандай вазиятда тўғри қарорга кела билишни, бундан буён олға бориладиган йўлларни олдиндан кўра билишни талаб қилади. Коммунизм қурилишининг конкрет вазифаларини ҳал қилишга ижтимоий тараққиёт қонунларини чуқур билишга таянган ҳолда илмий, реалистик муносабатда бўлишгина КПСС Программасининг муваффақиятли суратда амалга оширилишини таъмин этиши мумкин. Коммунистларни назарий жиҳатдан чиниқтириш — партия раҳбарлигининг ленинча принципларини ва партия турмушининг ленинча нормаларини изчиллик билан ҳаётга татбиқ этишнинг асосий шартларидан биридир.

Марксизм-ленинизмнинг поклигини ҳимоя қилиш, назарияга ижодий муносабатда бўлиш, назарияни практикага, ўқишни амалий ишга узвий равишда боғлаб юбориш — партия пропагандасининг доимий вазифасидир. Марксизм-ленинизмнинг ғоявий меросини, КПССнинг, бутун жаҳон коммунистик ва ишчилар ҳаракатининг жуда бой тарихий тажрибасини эгаллаб олиш фақат совет халқининг ўтмишдаги тарихий ғалабаларини изоҳлаб бериш учунгина керак бўлиб қолмай, коммунистик жамият қурилиши вазифаларини муваффақиятли ҳал қилишда, ҳозирги замонда оламда социалистик мамлакатлар ҳамдўстлигида, халқаро коммунистик, ишчилар, миллий озодлик ҳаракатида, икки системанинг жаҳон майдонидаги кураши жараёнида содир бўлаётган янги процесслар ва ҳодисаларга тўғри баҳо беришда партияга, барча коммунистларга ёрдамлашиш учун ҳам зарурдир.

Маркс — Энгельс — Лениннинг улуғ таълимотига ҳужумлар қилиш учун душман пропагандаси доимо янги йўллар ва воситалар қидирмоқда ҳамда марксизм-ленинизм назарияси ва практикасига қарама-қарши қўйиш мақсадида сохта «идеал»лар яратишга яна уриниб кўрмоқда. Бу ҳол ҳар бир коммунистнинг зиммасига ўзининг ғоявий қуролини доимо пешлаб туриш вазифасини юклайди. Коммунистлар ҳамиша ўзларининг интернационал синфий вазифаларига муносиб бўлишлари, ҳар қандай ғоявий мухолифларга қарши қатъият билан курашишлари, антикоммунизмнинг реакцион моҳиятини, империализмнинг агрессив сиёсатини муттасил фош этишлари, бир томондан, ревизионизм билан оппортунизмга қарши, иккинчи томондан, догматизм билан сектантликка қарши изчил кураш олиб боришлари керак.

Марксизм-ленинизм — улуғ интернационал таълимот бўлиб, барча мамлакатлардаги ишчилар синфининг, меҳнаткашларнинг жанговар байроғидир. Мана шу таълимотни чуқур билиш — революцион назариянинг поклиги учун партиямиз олиб бораётган курашда актив қатнашишнинг, марксизм-ленинизм принциплари асосида коммунистик ва ишчи партиялар бирлигини мустаҳкамлашнинг, ҳозир халқаро коммунистик ҳаракат сафларида мавжуд бўлган келишмовчиликлар моҳиятини ҳамда шу келишмовчиликларни бартараф этиш йўлларини тўғри тушуниб олишнинг зарур шартидир.

Чинакам тартибли йўлга қўйилган, чуқур мазмунли марксча-ленинча ўқиш КПСС нинг ҳар бир аъзосида ва аъзоликка кандидатида, барча кадрларимизда юксак даражадаги коммунистик эътиқотлиликни, ғоявий принципиалликни, партиявий ҳужумкорликни, коммунистик қурилишнинг конкрет вазифаларини ҳал қилишда коммунистларнинг авангардлик ролини, бутун халқнинг активлигини ҳамма чоралар билан оширишга интилишни такомиллаштирмоғи керак.

Партия ўқуви системаси шу тахлитда қурилмоғи лозимки, бунинг натижасида коммунистларга, партиясиз активларга яқин йиллар мобайнида марксча-ленинча назарияни, унинг таркибий қисмлари бўлган фалсафани, сиёсий иқтисодни ва илмий коммунизм асосларини чуқур, ҳар тарафлама эгаллаб олиш, Совет Иттифоқи Коммунистик партияси тарихини яхши билиш, революцион назарияни практикада, амалда қўлланишни ўрганиш имконини берувчи ҳамма шарт-шароитлар яратиб қўйиладиган бўлсин.

Партия ўқуви системасида янги ўқиш йилига тайёргарлик кўриш жараёнида шу ўқишни такомиллаштириш чораларини кенг муҳокамадан ўтказиш ҳамма жойда авж олиб кетди. Коммунистлар ўртага қўяётган асосий масалалар шундан иборатки, партия ўқувининг перспектив планини тузиб қўйиш учун реал имконият яратиш, партия ўқувининг профессионал техника таълими билан алмаштирилишига барҳам бериш, назарий тайёргарлик даражаси ҳар хил бўлган кишиларнинг ўқишини ташкил этишга оғизда эмас, балки амалда табақалаштирилган муносабатда бўлинишини таъминлаш зарур. Бу фикрларга қўшилмасдан бўлмайди.

Партиямизда миллион-миллион ўртоқлар борки, улар кўп йиллик сиёсий ўқиш натижасида марксизм-ленинизм асосларини ўрганиб, ўзларига мустаҳкам пойдевор яратиб олганлар, мустақил ишлашда кўникма орттирганлар. Назарий билимларни такомилига етказиш бундай ўртоқлар учун фақат бурч бўлиб қолмай, балки ички чуқур эҳтиёж бўлиб қолган. Ана шу кишиларнинг ўқишини «ташкилий жиҳатдан йўлга қўйиш»га, ишлашнинг муайян формаларини қатъиян белгилаб беришга уринишлар ишга фақат ҳалал етказиши мумкин. Бундай кишилар учун ўрганиладиган проблемаларни мустақил танлаб олишда ҳам, шунингдек ўз машғулотларининг формаларини мустақил танлаб олишда ҳам ҳамма имкониятларни очиб қўйиш — партия ташкилотларининг бурчидир. Бу ўринда энг асосий масала — мустақил ўқиш, адабиётлар билан мустақил ишлашдир. Айни маҳалда назарий, проблематик, методологик **семинарлар, конференциялар** сингари ўқишнинг коллектив методлари фойдали эканлигини турмуш, практика тасдиқлаб турибди. Бироқ, бир қанча сабабларга кўра, назарий билимларнинг асосларини ҳали мустаҳкам ўрганиб олмаган ўртоқлар ҳам оз эмас. Шу муносабат билан кўпгина коммунистлар сиёсий машғулотларнинг шундай системасини яратиш зарурки, бу система бир неча йилларга мўлжалланган ҳамда марксча-ленинча назария асосларидан изчиллик билан мустаҳкам билим бериш, **ўрта сиёсий маълумот** олиш вазифасини ҳал қилиб берадиган бўлсин, деган масалани қўймоқдалар.

Бундай таклифларни қўллаб-қувватласа арзийди. Ўқув плани тўрт йилга мўлжалланган **марксизм-ленинизм асослари мактаби** шу вазифани ҳал қилишга ёрдам берадиган формалардан бири бўлиб қолиши мумкин. Мактаб программасига фалсафа, сиёсий иқтисод, илмий коммунизм асосларини, КПСС тарихини, партиявий иш масалаларини ўрганиш киритилади. Ўқиш жараёнида коммунистлар билан партиясиз ўртоқлар марксизм-ленинизм классикларининг асарлари, партия қарорлари ва ҳужжатлари, сиёсий адабиётлар устида мустақил ишлашни, ижтимоий ҳаёт ҳодисаларига тўғри баҳо бериш ва шу ҳодисаларни тўғри умумлаштиришни ўрганиб олишлари, сиёсий агитация юргизишда кўникма ҳосил этишлари мумкин.

Сиёсий адабиётлар устида мустақил ишлаш учун ҳали мустаҳкам кўникмалар ҳосил қилмаган, марксча-ленинча назарияни чуқур ўрганишга етарли даражада тайёрланмаган коммунистларнинг маълум қисмига келганда эса, ўқув плани икки йилга мўлжалланган **бошланғич сиёсий мактабда** ўқиш уларнинг биринчи галдаги вазифаси бўлиб қолмоғи керак. Бу мактабнинг мақсади марксча-ленинча назарияга ҳамда социализм ва коммунизм қуриш практикасига, Коммунистик партия ва Совет давлати тарихининг асосий босқичларига доир билимларнинг зарур минимумини бериш, КПССнинг ички ва ташқи сиёсатига тааллуқли масалаларни тўғри тушуниб олишга ўргатиш, шунингдек, тингловчиларнинг муддаолари ва талабларини назарда тутиб, уларни конкрет экономика асослари билан таништиришдир.

Партия ўқувидаги учта энг оммавий звено ана шулардан иборат.

Коммунистларнинг маълум бир қисми — даставвал раҳбар кадрларимиз ўқишни янада давом эттиришга, революцион назарияни, партия раҳбарлигининг ленинча принципларини, меҳнаткашларни коммунистик руҳда тарбиялаш назарияси ва практикасини тағин ҳам чуқурроқ билиб олишга интилаётганлиги тамомила қонуний бир ҳолдир. Бундай билимларни олиш учун хилма-хил имкониятлар бор. Раҳбар активларнинг назарий ўқишини қўллаб-қувватлаш, рағбатлантириш, ташкил этиш — партия комитетларининг муҳим вазифаси ҳисобланади. Сўнгги йилларда кўпгина янги ўртоқлар, юксак даражада махсус тайёргарликка эга бўлган бўлса ҳам, лекин ижтимоий фанлар соҳасида назарий билимларини такомиллаштиришга эҳтиёж сезаётган инженерлар, агрономлар ва бошқа мутахассислар раҳбарлик ишига келганликларини назарда тутганда, шундай қилиш айниқса зарурдир. Табиийки, бу ўртоқлар ҳам партия қурилиши ва меҳнаткашларни коммунистик руҳда тарбиялаш масалалари соҳасида етарли даражада билимга эга эмаслар.

Марксизм-ленинизм кечки университетларида ўқув процесси ҳали ҳозирги замон талабларидан анча узоқ бўлиб, ана шу университетларнинг ишини янада такомиллаштириш зарурлигини практика кўрсатиб турибди. Кўпгина коммунистлар университетларнинг илгариги мавжуд ўқув планлари ва программаларидан қониқмаётганликларини айтиб, университетлардаги факультетларнинг ишини КПСС тарихи, фалсафа, сиёсий иқтисод ва илмий коммунизм юзасидан КПСС Марказий Комитети ҳузуридаги сиртқи Олий партия мактаби учун ишлаб чиқилган программалар негизида қуришни ҳақли суратда таклиф қилмоқдалар. Шундай қилинган тақдирда марксизм-ленинизм университетларини битириб чиқувчилар ҳақиқатан **олий сиёсий маълумот** олиш имкониятига эга бўладилар. Шунингдек, марксизм-ленинизм университетларида раҳбар кадрларнинг махсус факультетларини ташкил этиб, бу факультетларнинг программасига марксча-ленинча назариянинг чуқурлаштирилган курси билан бир қаторда партия, совет, касаба союз ва комсомол ишининг актуал проблемаларини ўрганишни киритиш ҳақида ҳам ўйлаб кўрмоқ керак.

Бизда шаҳар ва район партия мактабларини яхшилаш учун ҳам катта-катта имкониятлар бор. Район партия мактабларининг ишини КПСС Марказий Комитети ҳузуридаги сиртқи олий партия мактаби программалари асосида қураётган партия ташкилотларининг ташаббуси маъқуллашга сазовордир. Бунинг учун ҳали керакли ўқитувчи кадрларга эга бўлмаган шаҳар ва районларда келажак учун шундай кадрлар тайёрлаш чорасини ҳозирдаёқ кўриб қўйиш зарур.

* * *

Ҳозир янги ўқув йилига тайёргарлик кўриш давридаёқ, партия ташкилотлари коммунистларнинг, айниқса илғари революцион назария соҳасида системали билим олмаган коммунистларнинг ўз ўқиши истиқболларини белгилаб олишига ёрдам беришлари керак. Бунда шунга ҳаракат қилиш керакки, машғулотларнинг танлаб олинган предмети ва формалари ўтмишда кўпинча рўй бериб келганидек, илгари ўтилган нарсаларни такрорлаш бўлмасин, балки назарий билимларни ошириш соҳасидаги ишда албатта олға қараб қўйилган қадам бўлсин.

Коммунистларнинг умумий таълим тайёргарлиги бўш бўлган қисмига алоҳида диққат-эътибор билан қараш керак. Бундай коммунистларга ўзининг умумий таълим даражасини оширишда бутун чоралар билан ёрдам ва мадад кўрсатиш лозим. Партия ташкилотлари, шунингдек олий ва ўрта махсус мактабларда ижтимоий фанларни ўқитишни яхшилаш тўғрисида доимо ғамхўрлик қилишлари, студентларнинг марксча-ленинча назарияни чуқур ва ижодий эгаллаб олишига бутун чоралар билан ёрдам беришлари керак.

Ҳар бир коммунистда марксча-ленинча назарияга нисбатан қизиқишни муттасил кучайтириш, марксизм-ленинизм классикларининг асарлари, партия қарорлари ва ҳужжатлари ҳамда бошқа сиёсий адабиётлар устида мустақил ишлаш кўникмаларини ҳосил қилдириш — партия ўқувини ташкил этиш ва ўтказиш ишида асосий вазифадир. Янги ўқув йилига тайёргарлик кўрилаётган ҳозирги даврда партия ташкилотлари бошланғич сиёсий мактабда, марксизм-ленинизм асослари мактабида, кечки университетда, шунингдек, проблематик, методологик семинарларда, мустақил тартибда ўқишнинг бошқа турларида қандай сиёсий билимлар олиш мумкинлигини, ана шу билимлар кишининг умумий камолотини, унинг сиёсий тайёргарлигини, маданий савиясини ошириш учун нималар беражагини матбуотда, радио ва телевидение орқали, оғзаки пропаганда йўли билан тушунтириш соҳасида жонбозлик билан кенг кўламда иш олиб боришлари зарур. Марксча-ленинча фанни, унинг асосий проблемаларини, сиёсий ўқишнинг формалари ва методларини оммалаштиришга илмий ходимларни, ижтимоий фан кафедраларининг ўқитувчиларини, кекса коммунистларни, тажрибали пропагандистларни актив жалб қилиш лозим.

Партия ўқуви системасига тингловчиларни жалб қилиш олдидан коммунистлар ва партиясиз активларни мактаб ва университетларнинг ўқув планлари, программалари билан, проблематик ва бошқа хил назарий семинарларнинг, мустақил тартибда ўқишнинг тематикаси билан яхши таништириш муҳим аҳамиятга эга.

Доимий малакали ёрдам уюштириш, коммунистларнинг ғоявий ўсиши устидан амалий контроль ўрнатиш уларнинг сиёсий ўқиши муваффақиятли бўлишига ёрдам беради. Коллектив суҳбатларда, ўртоқлик мунозараларида, назарий конференцияларда актив қатнашиш ва хусусан сиёсий ишда шахсан иштирок этиш, ҳозирги замоннинг актуал масалалари ҳақида лекциялар ўқиш, сиёсий докладлар қилиш, мазмундор суҳбатлар ўтказиб туриш — мана шу ишлар меҳнатдаги авангардлик роли билан бир қаторда коммунистнинг сиёсий ўқишга муносабати қандай бўлаётганлигини характерлаб беради, у қанчалик чуқур ва мунтазам ўқиётганлигини кўрсатиб туради. Сиёсий ўқиш «нуқул» китоблар орқали билим олишдан, айрим назарий қоидаларни ёдлаб олишдан иборат бўлиши мумкин эмас. Коммунистнинг актив ҳаракатлари, ҳамма жойда, ҳар қандай вазиятда партиянинг йўлини сидқидил амалга оширишга ич-ичидан эҳтиёж сезиши, шуни уддалай билиши, сиёсатга зид бўлган қарашларга ва кайфиятларга кескин зарба бериши, революцион назариямизнинг поклигини, совет халқининг юксак идеалларини қаттиқ туриб ҳимоя қилиши — коммунистнинг ғоявий етуклигини ўлчайдиган мезондир.

Коммунистларнинг назарий тайёргарлигига нисбатан янги, янада каттароқ талаблар қўйилаётганлиги матбуот, нашриётларимиз томонидан янада системали, атрофлича ва малакали ёрдам бериб туриш зарурлигини тақозо этмоқда. Шуни назарда тутиб, марказий газеталар, «Коммунист», «Политическое самообразование», «Партийная жизнь», «Вопросы истории КПСС», «Вопросы философии», «Вопросы экономики», «Международная жизнь», «Мировая экономика и международные отношения» ҳамда бошқа баъзи журналлар ўқув йили мобайнида КПСС назарияси ва тарихи, марксча-ленинча фалсафа, сиёсий иқтисоди, илмий коммунизм, халқаро коммунистик ва ишчилар ҳаракати проблемаларига ва бошқа масалаларга бағишланган қатор-қатор мақолаларни босиб чиқарадилар. Марказий нашриётлар Маркс, Энгельс, Ленин, Коммунистик партия ва Совет давлатининг таниқли арбобларн асарларини, дарсликлар ва ўқув қуролларини, назарий мақолаларнинг тўпламларини, лекцияларнинг текстларини, сиёсий адабиётлар устида мустақил ишловчилар учун методик маслаҳатларни кенгроқ кўламда чиқаришни йўлга қўядилар.

Партия ўқуви системасида шуғулланаётган кишиларга ёрдам тариқасида назарий мақолалар эълон қилиб бориш учун маҳаллий партия журналлари ва газеталарининг имкониятидан тўлароқ фойдаланиш керак.

Янги ўқув йилида партия ўқувининг ҳамма звеноларидаги ўқитувчилар, лекторлар, пропагандистлар олдида тағин ҳам мураккаб вазифалар турибди. Ҳозирги кунда пропагандистга нисбатан қўйилаётган асосий талаб шуки, у назарий материални аъло даражада эгаллаб олиш, шу материал мазмунини ҳар бир тингловчининг онгига сингдиришдан ташқари унда предметга нисбатан чуқур қизиқиш уйғотиши, уни сиёсий адабиётлар устида мустақил ишлашга ўргатиши ҳам керак. Назарий семинарлар, университетлар, марксизм-ленинизм асослари мактаблари, сиёсий мактаблардаги машғулотларга раҳбарлик қилишга ҳам назарий жиҳатдан, ҳам методик жиҳатдан энг яхши тайёрланган, пропагандистлик ишида ҳурмат ва обрў қозонган кишиларни жалб қилиш лозим.

Назарий ўқишнинг ҳар бир раҳбари партия комитетлари томонидан кўрсатиладиган доимий ғамхўрликка ва ёрдамга муҳтождир. Пропагандист ва лекторларни бошқа жамоат топшириқлари билан ортиқча банд қилиб қўйиш фактларига кескин барҳам беришни, уларнинг вақтини авайлашни, улар олиб бораётган муҳим ишнинг қадрига етиш ва шу ишни рағбатлантиришни иш манфаатлари талаб қилмоқда. Янги шароитда машғулотнинг навбатдаги темаси юзасидан фақат онда-сонда бир инструктаж бериш билан кифояланиб қолиш ярамайди. Шаҳар, область, ўлка партия комитетлари ва иттифоқчи республика компартиялари Марказий Комитетлари ҳузурида партия ўқуви системасидаги пропагандистлар, ўқитувчиларнинг ишлаб чиқаришдан ажралган ҳолда 10-15 кунлик курсларини ўтказиб туриш самарали бўлиб чиқди. Бу ишни давом эттириш керак.

Партия ички ва ташқи сиёсатининг энг муҳим масалалари ҳақида, маҳаллий партия ташкилотларининг фаолияти тўғрисида пропагандистлар билан лекторларга системали равишда ахборот бериб туриш, раҳбар партия, совет ва хўжалик ходимларининг пропагандист ва лекторлар ҳузурида мунтазам доклад қилиб туришлари барча партия комитетларининг доимий иши бўлиб қолиши лозим.

Партия ўқувининг мукаммалроқ ва изчилроқ системасини вужудга келтириш пропагандистлар тайёрлашнинг бир қанча йилларга мўлжалланган перспектив планини тузиб қўйишни ҳар қачонгидан ҳам қаттиқ талаб қилмоқда. Партия комитетлари турли ихтисосдаги пропагандист кадрларга бўлган эҳтиёжни бошланғич партия ташкилотлари билан биргаликда аниқлаб чиқиб, шундай кадрлар тайёрлашни ташкил этишлари зарур. Мана шу шароитда сиёсий маориф уйларининг роли ошиб кетади. Улар амалда пропагандист кадрлар билан методик иш олиб бориш марказлари бўлиб қолмоғи керак. Бошланғич партия ташкилотларига келажак учун пропагандист кадрлар тайёрлашда кўмаклашаётган марксизм-ленинизм кечки университетларининг пропагандистлар тайёрловчи факультетлари алоҳида диққатга сазовордир. Бизнинг тарихчи, философ, иқтисодчи, юрист олимларимиз, ижтимоий фанлар кафедраларининг ўқитувчилари назариянинг актуал проблемаларини ижодий тарзда ишлаб чиқиш ҳамда олий ўқув юртлари ва илмий тадқиқот институтларида марксистик маълумотга эга бўлган мутахассислар тайёрлаш билан бир қаторда омма орасида партия олиб бораётган пропаганда ишида шахсан иштирок этмоқлари керак. Ижтимоий фанлар соҳасида ишлаётган коммунист олимлар учун ўз билимларини партиядаги сафдошларига, кенг меҳнаткашлар оммасига бағишлашдан кўра масъулиятлироқ партия топшириғи йўқ.

Ҳар бир лекторга, ўқитувчига юксак талаблар қўйилмоқда. Фикрни илмий жиҳатдан чуқур асослаб бериш, ишонтирарли далил — исботлар билан ёрқин, жўшқин ва тушунарли тарзда баён қилиш — мана шу фазилатларнинг ҳаммаси ҳар бир лекцияга хос бўлиши лозим. Марксизм-ленинизмдан лекция ўқиш — ижодий меҳнат бўлиб, муҳим, жиддий ишдир. Бу иш ҳар бир партия ташкилотидан ҳурматни, ғамхўрликни ва диққат-эътиборни талаб қилади.

* * *

Коммунистларнинг партия ўқувига эътибор кучайтирилаётганлиги **меҳнаткашларнинг ғоят кенг табақалари ўртасида оммавий сиёсий пропагандани** ташкил этишда партия комитетларига нисбатан талабчанликни камайтирмайди, балки аксинча шу талабчанликни оширишни тақозо этади. Аввалгидек ҳозир ҳам бу ишда асосий вазифа ҳар бир кишини оммавий-сиёсий пропаганда таъсири остига олиш, унда марксча-ленинча дунёқарашни шакллантириш, партия Программасининг талабларига мувофиқ кенг оммани сиёсий жиҳатдан доимо маърифатли қилишни таъминлашдан иборат.

Оммавий-сиёсий пропагандада илғор пропагандистларнинг практикаси вужудга келтирган, меҳнаткашлар манзур бўлган, уларда қизиқиш туғдираётган энг яхши нарсаларнинг ҳаммасини сақлаб қолиш ва ривожлантиришдан ҳаммамиз манфаатдормиз. Оммабоп лекторийлар, назарий ва сиёсий проблемаларга бағишланган лекция ва суҳбатлар, савол-жавоб кечалари, халқ университетлари совет кишиларини сиёсий жиҳатдан тарбиялаш, маърифатли қилишда тағин ҳам катта ўрин эгаллаши лозим. Бу ишга энг яхши тайёрланган ўртоқларни жалб қилиш керак. Меҳнаткашлар ўзларини қизиқтирган ҳамма саволларга ҳамиша муфассал жавоб оладиган бўлишларига эришиш айниқса муҳимдир.

Марксизм-ленинизмнинг назарий қоидаларини чуқур очиб берадиган, Коммунистик партия ва Совет ҳукуматининг тадбирларини, ички ва халқаро ҳаётдаги энг муҳим воқеаларни тушунтириб берадиган, буржуа идеологиясини фош қиладиган бақувват материалларни республика ва область газеталарининг саҳифаларида системали равишда кенг эълон қилиб бориш, оммани сиёсий жиҳатдан актив маърифатли этиш ва тарбиялашга ёрдам беради. Бу ишда марказий ва маҳаллий радио эшиттириш ва телевидениенинг жуда катта имкониятларидан тўлиқ фойдаланиш керак.

Меҳнаткашларни сиёсий жиҳатдан маърифатли қилишда кино муҳим ўрин тутади. Тарихий — революцион фильмларни коллектив бўлиб кўриш ва муҳокама қилиш, аҳоли яшаб турган жойларда, уй бошқармаларининг клублари ва қизил бурчакларида, корхоналарда, колхоз ва совхозларда оммавий кино лекторийлар ташкил этиш — мана шуларнинг ҳаммаси кишиларга ғоявий таъсир кўрсатишни кучайтиришга ёрдам беради, уларнинг илмий дунёқарашини шакллантиришга таъсир қилади.

Партия комитетлари шуни ҳисобга олишлари лозимки, оммавий-сиёсий пропагандани кенг қулоч ёздириш шу ишни ташкил этишни ва унга раҳбарлик қилишни такомиллаштиришни, совет, касаба союз, комсомол ва хўжалик органларини бу ишга актив жалб этишни талаб қилади.

Профессионал техника билимларини ўргатишни оммавий-сиёсий иш билан қўшиб олиб борадиган турли мактаблар ва курслар ташкил этиш усули ўтган йилларда кенг ёйилган эди ва у ўзининг фойдали эканлигини кўрсатди. Бироқ бундай мактаблар чуқур марксча-ленинча билим бериш вазифаларини ҳал қила олмайди. Профессионал техника билимларини ошириш, социалистик корхонанинг конкрет экономикасини билиб олиш — муҳим ва керакли иш. Бу соҳада хўжалик органлари, касаба союз ташкилотлари, техника-иқтисод хизматларининг ташаббус кўрсатишлари учун кенг майдон очиб қўйилган.

Биз оммавий-сиёсий пропагандани ташкил этишда Бутуниттифоқ «Билим» жамиятига қарашли ҳамма маҳаллий ташкилотларнинг, маданий-оқартув муассасаларининг ролини анча оширишимиз, бу соҳада уларнинг фаолиятини кучайтириб юборадиган чораларни ўйлаб кўриб, амалга оширишимиз, партия комитетлари томонидан уларнинг ишига доимий раҳбарлик ва контроль қилиб турилишини таъминлашимиз мумкин.

Комсомол ва ёшларнинг сиёсий ўқуви ғоят диққат-эътибор беришни ва ғамхўрлик қилишни талаб этади. Йигит ва қизларга биринчи галда сиртқи ва кечки умумий таълим мактабларида, ўрта ва олий ўқув юртларида ўқишни тавсия қилиш керак. Шу билан бирга комсомол комитетлари ВЛКСМ Марказий Комитети тавсия этган ўқув планлари асосида ишлайдиган сиёсий ўқишнинг турли формаларини ташкил қиладилар. Айни маҳалда комсомол активларининг коммунистлар билан биргаликда партия ўқуви системасида ўқишга интилишини рағбатлантириш фойдалидир. Партия комитетлари ва бошланғич партия ташкилотлари комсомол ўқуви системаси учун малакали пропагандистларни танлаб олишда комсомолга ёрдам кўрсатишлари, ана шу пропагандистларни тайёрлаш ва қайта тайёрлаш ҳақида ғамхўрлик қилишлари, ёшлар билан ўтказилаётган сиёсий машғулотларнинг ғоявий савияси ва мазмунини доимо диққат марказида тутишлари керак.

Янги ўқув йили партия ўқуви савиясини кўтаришда, ҳар бир коммунистнинг авангардлик ролини, унинг сиёсий активлигини оширишда янада катта қадам бўлиши лозим. Бунинг энг муҳим шарти — партия комитетлари ва барча бошланғич партия ташкилотлари томонидан меҳнаткашларнинг марксча-ленинча ўқишига ва тарбиясига доимо ва конкрет раҳбарлик қилиб турилишидир. Марксизм-ленинизм пропагандасини такомиллаштириш ҳамиша барча партия комитетларининг диққат марказида бўлиши лозим. Орттирилган тажрибага, ажойиб пропагандист кадрларимизга таяниб, оммани коммунистик руҳда тарбиялашнинг тобора янги, янада таъсирчан воситалари ва формаларини қидира бериш зарур.

В. СТЕПАКОВ,
КПСС Марказий Комитети Пропаганда ва агитация бўлимининг мудири.

(«ПРАВДА», 4 август).

ТОШКЕНТ область Орджоникидзе районидаги «Қизил Ўзбекистон» колхозининг меҳнаткашлари баракали меҳнатдан сўнг хордиқ чиқарадилар. Уларга колхозда қурилган саломатлик саройи хизмат қилади. Суратда колхоз дам олиш уйи.

Қ. Розиқов фотоси. (ЎзТАГ фотохроникаси).

ЙЎҚОЛСИН МУСТАМЛАКАЧИЛИК!

Португалия мустамлакаларидаги халқларнинг ўз озодлиги ва мустақиллиги учун олиб бораётган кураши билан бирдамлик куни муносабати билан Осиё ва Африка мамлакатлари бирдамлиги совет комитети шу халқларнинг Португалия мустамлакачилари ҳукмронлигига қарши олиб бораётган адолатли курашини Совет Иттифоқи жамоатчилиги номидан қатъий равишда қўллаб-қувватлаётганлигини билдиради ҳамда қўлига қурол олиб ўз озодлигини ва мустақиллигини ҳимоя қилаётган Ангола, Мозамбик халқларини, «португал» Гвинеяси деб аталган территория ва

ПОРТУГАЛИЯ МУСТАМЛАКАЛАРИНИНГ ХАЛҚЛАРИ БИЛАН БИРДАМЛИК КУНИ МУНОСАБАТИ БИЛАН ОСИЁ ВА АФРИКА МАМЛАКАТЛАРИ БИРДАМЛИГИ СОВЕТ КОМИТЕТИНИНГ БАЁНОТИ

□ □

Яшил Бурун ороллари халқларини табриклайди.

Чириб қолган Португалия мустамлакачилиги НАТОдаги ўз шериклари бераётган мададдан фойдаланиб, Африкадаги ўзининг позициясини ҳар қандай воситалар билан сақлаб қолишга интилмоқда. Салазар бандитлари озодлик курашининг байроғини кўтариб чиққан халқларни қурол кучи, репрессиялар, террор билан қўрқитишга ва бостиришга уринмоқдалар. Ленин миллий озодлик ҳаракатининг зафарли қадамларини ҳеч қандай куч тўхтатиб қола олмайди. Салазар жаллодларининг қонли террори бутун дунёдаги барча холис ният кишиларнинг қаҳр ва ғазабини қўзғатмоқда. Ўз тақдирини ўзи белгилаш ва миллий мустақиллик олишга қаратилган ўзининг муқаддас ҳуқуқи учун кураш олиб бораётган Португалия мустамлакаларининг халқлари якка-ёлғиз эмас. Совет Иттифоқининг ва социалистик лагерь мамлакатларининг халқлари, бутун прогрессив инсоният уларнинг томонини олиб турибди.

Озодлик ва мустақиллик учун курашувчиларга ҳамиша ҳар томонлама ёрдам ва мадад бериб келган совет халқи Португалия мустамлакаларидаги халқларнинг мардонавор курашини зўр хайрихоҳлик билан кузатиб турибди ва мустамлакачиликнинг охирги зиндонлари емириладиган кун яқинлашиб қолганлигига ғоят аминдир. Империалистларнинг мустамлакачилик ҳукмронлиги қолдиқларини сақлаб қолишга қаратилган уринишлари барбод бўлиши муқаррар эканлигига ва Португалия мустамлакаларининг халқлари прогрессив ташкилотлар раҳбарлигида озодлик ва мустақилликни қўлга киритишларига аминмиз.

Йўқолсин Салазарнинг қонли мустамлакачилик режими!

Португалиянинг ҳамма мустамлакаларига озодлик ва мустақиллик берилсин!

ПИШИҚЧИЛИК

Бу йилгидек пишиқчиликни ҳеч ким эслай олмайди. Сабзавот сероб бўлди. Қовун-тарвуз полизга сиғмай қолди. Ишкомлар ҳосилини аранг кўтариб турибди. Чиллаки ҳали тугамай туриб, келинбармоқ ҳусайни ҳам сарғайиб ҳил-ҳил пишяпти.

Калинин райони хўжаликларида ҳам авжи пишиқчилик. Лоақал «Октябрь» колхозига боринг. Барра бодринг, қип-қизил ақиқдай помидоридан тортиб, қулоч етмас қовунлар-у, бири-бирига кифт тегизиб думалашиб ётган ола тарвузларни, таъми тилингизда қоладиган карсиллама узумларнинг мўл-кўллигини кўриб, кўзингиз қувонади.

Ҳа, миришкорлар даласига боқиб тўймайсиз. Пайкаллар бир-биридан серфайз, баракали кўринади.

— Карам топшириш йиллик планини бажариб қўйдик,—дейди колхоз раиси Соиб Қорабоев.— Пландаги 790 ўрнига 931 тонна карам сотдик. Ҳар гектар майдондан 28 тоннадан ошириб карам олдик. Бу, пландагига нисбатан гектарига 9-6 тоннадан кўпдир.

КПСС Марказий Комитети март Пленуми моддий манфаатдорлик масаласига жуда катта эътибор берди. Шу муносабат билан бизнинг колхозда ҳам бу масала яхши ҳал этиляпти. Пландан ташқари маҳсулотнинг бир қисми колхозчиларга бўлиб бериляпти. Масалан, 4-бригаданинг ўртоқ Мажид Ҳошимов бошлиқ звеноси 2 гектар ердаги карамдан 50 тонна ўрнига 85,2 тонна ҳосил топширди. Планга қўшимча топширилган маҳсулотнинг 60 проценти звено аъзоларига бўлиб берилди. Бошқача қилиб айтганда, мазкур звено аъзолари 21126 килограмм карам учун нақд пул олдилар.

Колхоз сабзавоткорлари иши билан танишдик. Помидор ғуж-ғуж бўлиб ётибди. Бу йил 726 тонна помидор етиштирилиши, шундан 650 тоннаси давлатга сотилиши керак экан. Колхоз раиси ён дафтарчасини очиб, ўтган йилги рақамларга кўз югуртирди. Бултур 26 июлга қадар бор-йўғи 56 тонна помидор топширилган экан. Бу йил шу муддатда эса 220 тоннадан зиёдроқ помидор сотилибди. Бу рақамлардан помидор нечоғли мўл бўлганлиги очиқ-ойдин кўриниб турибди.

Колхозчилар пландан ташқари камида 300 тонна помидор етказиб беришга аҳд қилишган. Айниқса Чоршабек Султонов, Жўра Усмонов каби илғор бригадалар даласида помидор ва бошқа экинлардан мўл ҳосил етиштирилган.

Колхоз раиси ана шу ютуқларнинг ўз-ўзидан қўлга киритилмаётганлигини айтади. Ҳозир пайкалларда ғарқ пишиб ётган ҳосилга ўтган йилнинг куз ва қишида замин яратилган эди. 5 миллион туп ниҳол иссиқхоналарда ўстирилди. Кунлар исиб, баҳор келиши биланоқ кўчатлар далага кўчирилди. Айни вақтда 24 минг сўмлик кўчат сотилиб, ана шу иш билан боғлиқ бўлган харажатлар тўла қопланди. Мана энди 160 гектар майдонда етиштирилаётган ҳар хил маҳсулотлар пайкалларни безаб турибди.

Сабзавот экинлари ҳосилдорлигини ошириш учун бир қатор агротехника тадбирлари амалга оширилган. Барча майдонларда икки марта чопиқ, икки марта культивация ўтказилган ва экин икки марта озиқлантирилган. Шунинг учун ҳам помидор, карам, сабзи, пиёз ва бошқа маҳсулотлар мўл бўлди.

Колхоз боғлари, мевазорлари, полизларини айланиб чиқдик. Полиз маҳсулотига давлат томонидан план берилмаган бўлсада, колхозчилар 95 тонна қовун-тарвуз сотишга аҳд қилишибди. 30 гектар майдондаги ҳар хил мева-чева роса пишган. Кунда тонна-тонналаб олма, шафтоли, олхўри шаҳарга, савдо тармоқларига жўнатилмоқда.

Колхоз сабзавот, картошка, мева-чева топшириш юзасидан йиллик планни ҳозироқ 63 процент бажарди. Йиллик планни ҳам 10 августга қадар бажариш ва мажбурият ҳисобига маҳсулот топширишни жадаллаштириш мақсадида бир қатор тадбирлар амалга ошириляпти. Чунончи, маҳсулот тайёрлаш ва топшириш учун ишчи кучи, транспорт воситалари кўпайтирилди. Колхоз кунда 40 тоннага етказиб помидор топшириш имкониятига эга.

Лекин, тайёрлов ташкилотлари маҳсулот қабул қилишда сусткашлик қиляпти. Бу айниқса «Ташзаготплодоовощ» конторасига [директори ўртоқ П. К. Айрапетов] тааллуқлидир. Шу конторанинг Оқтепадаги 1-комбинати помидор қабул қилиб олиш юзасидан график тузган. Графикка асосан кунда 6-8 тоннадан зиёд помидор қабул қилинмас эмиш. Колхоз эса кунда шу графикни 4-5 марта қоплайдиган даражада помидор топшириши мумкин.

— 15 августдан кейин помидор ҳар куни қизаравермайди,— дейди колхоз раиси ўртоқ Қорабоев. — Ҳаво бир оз совуб, помидорнинг пишиши анча кечикади. Ўшанда тайёрлов ташкилотлари биздан тонна-тонналаб помидор етказиб беришни талаб қилишади. Ҳозир эса бунинг имконияти жуда катта. Ажаб, борида олишмайди, йўғида талаб қилишади.

Ўртоқ Қорабоев ҳақ гапни айтди. Ўртоқ Айрапетов бошлиқ «Ташзаготплодоовощ»даги тайёрловчилар бошқа бир қилиқ чиқаришибди. Калинин номли колхознинг 50 тонна картошкасини «сотиб олувчи киши йўқ», деб қабул қилмай, қайтариб юборишибди. Бундан ташқари «Назарбек» совхозидан келтирилган 500 килограмм олхўрини «бу маҳсулот ҳозирча номенклатурамизда кўрсатилмаган», деб қайтаришибди. Шунга ўхшаш фактларни кўплаб учратиш мумкин. Ўртоқ Айрапетов тўғрисида илгари ҳам газеталарда жуда кўп ёзилган. Лекин матбуот сигналлари негадир оқибатсиз қолиб кетяпти.

Тошкент консерва заводи ҳақида икки оғиз гап. Заводда помидор қабул қилиб олиш ёмон йўлга қўйилган. Маҳсулот ортиб келган машиналар кун бўйи навбат кутишади. «Октябрь» колхози билан завод оралиғи 16 километр. 28 июлда «ЕУ-20-54» юк автомашинаси шофери Турсунбой Алимов завод ҳовлисида бир кун овора бўлди. У олиб борган помидорни қабул қилувчи киши топилмади.

Сахий ер бу йил ҳам ўз бойликларини деҳқондан аямади. Сабзавот маҳсулотлари, картошка, мева-чева, узум кутилганидан ҳам мўл бўлди. Деҳқонларимиз астойдил тер тўкиб меҳнат қилишди. Етиштирилган ҳосилни йиғиштириб олишга уларнинг қурби етади. Афсуски, тайёрлов ва савдо ташкилотлари ўзларига «ёққан» ҳар қандай графикларни важ қилиб, маҳсулот қабул қилиб олишни пайсалга солишяпти. Натижада неча юз тонналаб ноз-неъматларимиз ўз вақтида топширилмай қоляпти.

С. ҚОДИРОВ,
«Совет Ўзбекистони»нинг махсус мухбири.

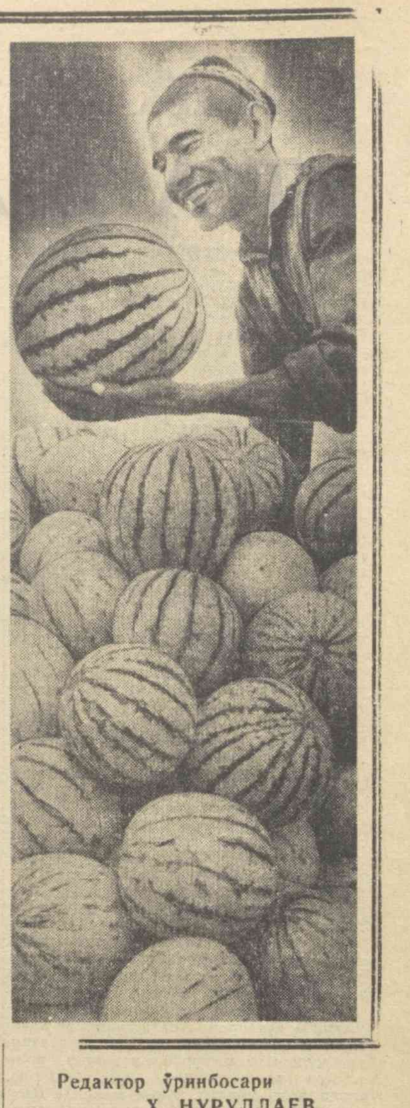

Чапдаги суратда: Калинин районидаги «Ўзбекистон ССР 40 йиллиги» колхозининг аъзоси М. Қорабоева. У кунда неча центнерлаб олма узиб, шаҳарга жўнатяпти. Пастдаги суратда «Октябрь» колхозининг кекса боғбони Ҳаким Раҳимов (чапдан ўнгга) ва боғдорчилик звеноси бошлиғи Илҳом Туропов ўртоқларни кўриб турибсиз.

Ўнгдаги суратда Калинин номли колхоз полизидан узилган тарвузлар тасвирланган. Миришкор деҳқон Карим Тожибоев серобчиликдан бениҳоя хурсанд.

А. Тўраев фотолари.

Редактор ўринбосари
Ҳ. НУРУЛЛАЕВ.

Турли мамлакатларда

ЖАҲОН ХАЛҚЛАРИ АҚШ АГРЕССОРЛАРИНИ ҚОРАЛАМОҚДАЛАР

СОВЕТ ВА СОМАЛИ ХАЛҚЛАРИ ДЎСТЛИГИ МУСТАҲКАМЛАНАВЕРАДИ

ГРЕЦИЯ ПАРЛАМЕНТИНИНГ МАЖЛИСИДА МУШТЛАШИШ

ВЬЕТНАМДАГИ УРУШ ТЎХТАТИЛСИН!

ТОКИО Япония парламентидаги оппозициячи партияларнинг вакиллари Қўшма Штатларнинг Вьетнамдаги агрессив урушини олиб боришда Сато ҳукумати АҚШ билан ҳамкорлик қилиш сиёсатини ўтказаётганлигини кескин қораламоқдалар.

Парламентнинг юқори палатасида ҳукуматга савол бериб, социалистик партия депутати Акияма Япония Вьетнамдаги урушга тобора кенг равишда жалб қилинмоқда, деди. Вьетнамдаги уруш ҳаракатларини олиб бориш учун, деб сўзини давом эттирди у, Америка қўмондонлиги Япониядаги базалардан ва биринчи галда, Окинавадаги базалардан бемалол фойдаланаётгани ҳаммага маълум. Американинг «В-52» стратегик бомбардимончи самолётлари Япониядаги Окинава оролидан учиб бориб, Вьетнамга ҳужум қилди.

Акияма бундан буён Япония территориясидан Американинг Вьетнамдаги агрессияси учун плацдарм сифатида фойдаланилишига йўл қўймаслик ҳақида япон халқига ваъда беришни ҳукуматдан талаб қилди. АҚШ Шимолий Вьетнамни бомбардимон қилишни ва Жанубий Вьетнамдаги уруш ҳаракатларини дарҳол тўхтатмоғи керак.

Япония социалистик партияси Американинг Вьетнамдаги агрессияси билан ҳамкорлик қилиш сиёсатини тўхтатишни Япония ҳукуматидан талаб қилди.

Социалистик партия Вьетнам масаласини тинч ҳал қилиш йўлида музокаралар олиб боришга ёрдам бериш мақсадида Осиё мамлакатлари ҳукумат бошлиқларининг конференциясини чақириш соҳасида ташаббус кўрсатиб чиқишни Япония ҳукуматига таклиф этади.

ПАРИЖ «Демократ юристларнинг халқаро уюшмаси қаҳрамон Вьетнам халқини ва Жанубий Вьетнамни озод қилиш миллий фронтини қатъийян қўллаб-қувватлаётганлигини яна бир карра таъкидлайди, аҳолининг аксарий кўпчилигини бирлаштирган Жанубий Вьетнамни озод қилиш миллий фронти ҳозирги вақтда Жанубий Вьетнам халқининг бирдан-бир қонуний вакили ҳисобланади». Вьетнам хусусидаги Женева битимлари имзоланган вақтга 11 йил тўлганлиги муносабати билан уюшма ана шу баёнотни эълон қилди. Уюшма Жанубий Вьетнам аҳолисига қарши олиб борилаётган агрессив урушнинг дарҳол тўхтатилишига, Вьетнам Демократик Республикасига қарши қилинаётган агрессия ҳаракатларининг тўхтатилишига, АҚШ қўшинлари билан техникасининг Жанубий Вьетнамдан дарҳол олиб чиқиб кетилишига эришишни талаб қилиб, Жанубий Вьетнам халқи ўз тақдирини ўзи ҳал қилмоғи керак, деди.

РИМ Италиядаги Латина вилоятида «Вьетнамда тинчлик бўлиши учун» деган юриш ўтказилди. Бу юришда ишчилар, деҳқонлар, студентлар ва интеллигенция намояндаларидан мингга яқин киши қатнашди. Намойишчилар орасида парламент аъзолари, сўл партиялар ва касаба союзларининг вакиллари бор эди. Юриш қатнашчилари АҚШнинг агрессив сиёсатини, шунингдек Италия ҳукуматининг Вьетнамдаги воқеаларга нисбатан тутган позициясини қораладилар.

АНҚАРА «Яқинда газеталарни кўздан кечира туриб, ҳақиқатан ҳам кулгили бир хабарни учратиб қолдим, — деб ёзади Туркияда чиқадиган прогрессив «Янги тонг» газетасининг обзорчиси. — Қўшма Штатларнинг президенти Жонсон 26 июндан бери БМТ бош секретари У Танга учинчи марта мактуб юбориб, Вьетнам проблемасини тинч ҳал этиш йўлини топинг, деб талаб қилибди. Ростини айтсам, бу хабарни ҳажвий журналда босиб чиқариш керак эди, чунки Вьетнамда тинчлик ўрнатилмаганлигига бирдан-бир айбдор АҚШнинг ўзидир».

АҚШ президенти, деб давом этади обзорчи, Вьетнамда агрессорни қидириб юрибди. Хўш, бир неча йиллардан буён Вьетнамда урушни АҚШ авжига чиқараётган бўлмаса, ким чиқаряпти? Ана шу мамлакатдаги ўз қўшинлари сонини дастлаб 75 минг кишига, сўнгра эса 125 минг кишига етказиб қўйган ким? Ким Жанубий Вьетнамдаги қўғирчоқ ҳукуматни қўллаб қўлтиқлаш учун ана шу мамлакатда гражданлар урушини авж олдиряпти, Аҳолини бош панасиз қолдиряпти, уни очлик ва қашшоқликка мубтало қиляпти? Минглаб бегуноҳ одамларнинг ўлиб кетаётганига ким сабабчи? Ана шу мамлакатда ва бутун ана шу районда тинчликни тиклаш учун, — деб уқтиради пировардида автор, аввало, АҚШ Вьетнамдан ўз қўшинларини олиб чиқиб кетиши, шу мамлакатдаги ўз ҳарбий базаларини тугатиши ва БМТ назорати остида эркин сайловларни ўтказишни таъмин этиши зарур. (ТАСС).

ҚОЙИЛ ҚОЛДИК

МОГАДИШО, 3 август. (ТАСС). Совет Иттифоқи ҳаётининг ҳамма соҳаларида кишини қойил қолдирадиган ютуқларга эришибди, деди яқинда СССРга ташриф буюрган Сомали парламент делегациясининг аъзоси А. Варсаме Могадишода ўтказилган оммавий митингда. Биз ана шу мамлакатда кўрган барча ажойиб нарсаларни сўз билан ифодалаб бериш қийин, деярли мумкин эмас. Мен совет халқи ва унинг ҳукумати бутун дунёда тинчликка сидқидилдан интилаётганликларига ишонч ҳосил қилдим. СССРда иқтисодий, социал ва маданий қурилиш ғоят кенг миқёсларда олиб борилаётганини назарда тутсангиз, бунга ажабланмаса ҳам бўлади. Совет кишиларининг дўстона самимияти ва меҳмондўстлиги бизни қойил қолдирди. Қаерга бормайлик, бизга кулиб боққан минглаб чеҳраларни, биз, Африка вакилларига ақалли энг арзимаган нарса билан бўлса ҳам ўзининг дўстона муносабатини кўрсатишга интилаётган кишиларни кўрдик. Бу кишини чинакам таъсирлантиради ва айни бир маҳалда илҳомлантиради. Совет халқи интернационализм ва бошқа халқларга нисбатан дўстлик руҳида тарбияланган. Ирқий камситиш совет халқига ёт нарса.

Пировардида Варсаме Совет ва Сомали халқлари ўртасидаги дўстлик ҳамда ҳамкорлик алоқалари йилдан йилга мустаҳкамлана беради, деб ишонч билдирди.

ШИДДАТЛИ МАЖЛИС

АФИНА, 3 август. (ТАСС). Греция парламентининг 2 августда бошланган мажлиси кечаси алламаҳалда тамом бўлди. Мажлис Афанасиадис-Новас ҳукуматига ишонч билдириш тўғрисидаги масалани овозга қўйиш мақсадида чақирилган эди. Ўтган сафаргидек бу гал ҳам ҳукумат мажлисда масалани овозга қўйиш учун зарур миқдорда депутатларнинг иштирок этишига эриша олмади.

Парламентнинг мажлиси Афина кўчаларига тўпланган минг-минглаб намойишчиларнинг оломонлари «Йўқолсин Афанасиадис-Новас ҳукумати», «Биз демократияни тиклашни талаб қиламиз», «Папандреу ҳукумати ўрнига тиклаб қўйилсин», деган шиорларни якдиллик билан такрор-такрор бақириб хитоб қилаётган бир пайтда бошланди.

Парламент биносини полиция билан ўт ўчирувчиларнинг кучли нарядлари ҳалқадай ўраб олди.

Афанасиадис-Новас парламентга кириб келганида уни депутатлар заҳарханда киноялар ва дарҳол истеъфога чиқиб кетишини талаб қилувчи хитоблар билан кутиб олдилар. Бироқ, Афанасиадис-Новас овозини баландроқ чиқаришга ҳаракат қилиб, ҳукуматнинг баёнотини тез ўқиб бера бошлади. Новас бу баёнотда Папандреу ҳукуматининг ҳокимият тепасидан четлатилишига олиб келган ҳаракатларни хас-пўслашга уринди ҳамда башарти парламент ўз ҳукуматини қўллаб-қувватласа, Грецияга ҳар хил неъматлар ваъда қилди.

Мунозаралар вақтида ҳукумат тарафдорлари билан унинг мухолифлари ўртасида қаттиқ олишув авжига чиқди. Иш ҳатто муштлашишгача етиб борди.

Мажлис бугун Москва вақти билан кечқурун соат 8 да яна бошланади. Ҳукуматга ишонч билдириш масаласи чоршанбадан пайшанбага ўтар кечаси овозга қўйилади, деб тахмин қилмоқдалар.

АМЕРИКАЧА «ОДАМГАРЧИЛИК»

НЬЮ-ЙОРК, 3 август. ТАСС мухбири Л. Пономарев хабар беради: АҚШ пропагандистлари, «Американинг одамгарчилиги» тўғрисида жуда кўп ёзадилар. Ҳатто, бу нарса Вашингтон ташқи сиёсатининг асосий фалсафий концепцияси даражасига ҳам кўтарилган. АҚШнинг расмий доиралари қилаётган даъвога қараганда, ҳукумат ўзининг ҳамма ишларида «Америка одамгарчилигининг олий принципларига» амал қилаётган эмиш. Хўш, бу принциплар амалда қандай татбиқ қилинмоқда?

Кеча АП агентлиги Америка денгиз пиёда қўшинларининг Жанубий Вьетнам партизанларига қарши янги ҳужум бошлаганлиги тўғрисида Сайгондан хабар юборди. Американинг Да-Нангдаги асосий базасидан ўн миля жанубда фожиали воқеа рўй берди. Американинг тўплари тинч қишлоқ устига бир мингдан кўп снаряд ёғдирганидан кейин АҚШнинг бир полк денгиз пиёда қўшинлари, шунингдек Жанубий Вьетнамнинг сони қанчалиги номаълум бўлган солдатлари тинч аҳоли устига ёпирилиб келди. АП агентлигининг мухбири Уилернинг хабарида айтилишича, денгиз пиёда қўшинлари граждан аҳоли билан ҳарбий қисмларни бир-биридан сира фарқ қилмайдилар. Чунончи, денгиз пиёда қўшинларининг бир солдати осмондан бўлаётган бомбардимондан аҳоли яшириниб ётган бункерга граната иргитди. Кейин шу бункердан икки боланинг тилкаланган танасини чиқариб олишди. Денгиз пиёда қўшинининг солдатларидан бири қишлоқдан югуриб ўта туриб, «уларни ўлдира беринглар, биттаси ҳам тирик қолмасин!» деб бақира берди. Солдатлар уйларга ўт қўя бошладилар... Мухбирнинг, Америка солдатлари нега шундай қилишяпти деган саволига бир сержант, «Бизга берилган буйруқ шу» деб жавоб берди.

ЯНА ТЎРТ ҚУЗҒУН УРИБ ТУШИРИЛДИ

ХАНОЙ, 3 август. (ТАСС). Вьетнам информация агентлиги хабар беради: Вьетнам Демократик Республикасининг Қуролли Кучлари кеча Американинг яна тўртта самолётини уриб туширдилар. Шундай қилиб, ўтган йилнинг 5 августидан бошлаб уриб туширилган Америка самолётларининг ҳаммаси 432 тага етди.

ЧЕТ ЭЛ БАНКЛАРИ НАЦИОНАЛИЗАЦИЯ ҚИЛИНСИН

ҚАРАЧИ, 3 август. (ТАСС). Лоҳур (Ғарбий Покистон) студентлари 1 августда «Империализмга қарши кураш куни»ни ўтказишди. Студентлар Америка молларини бойкот қилишга чақиришди ва миллий экономиканинг стабиллигини мустаҳкамлаш мақсадида чет эл банклари ва фирмалари национализация қилинсин, деган даъват билан ҳукуматга мурожаат қилишди.

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

Радио

5 АВГУСТДА
БИРИНЧИ ПРОГРАММА

7.45 — Халқ куйлари. 8.25 Концерт. 9.30 — Фортепьяно пьесалари. 9.45 — «Коммунистик дунёқараш ва ёшлар» (тож.). 10.30 — Латвия куйлари. 11.10 — «Оташин курашчи» (Ф. Энгельс вафотининг 70 йиллиги олдидан). 11.20—Чанг пьесалари. 13.40 — «Букурия» жаз оркестри концерти. 16.15 — Республика халқ артисткаси Қамара Бурнашева куйлайди. 18.10 — Гайдн. Соната. 18.30 — Ўзбек куйлари. 19.20 — Татар қўшиқлари. 20.00 — «Ташаббускорлар иши» (рус.). 20.10 — Енгил куйлар. 20.45 — Шаҳар ва қишлоқларимиз жамоли. 21.20 — Қишлоқ хўжалик меҳнаткашлари учун концерт. 22.00 — Қардош социалистик мамлакатларда. 22.10 — Шу кун тароналари. 22.40 — Ойдин. «У дўндиқчадай ёш эди» (рус.). 23.20 — Музикали эшиттириш. 00.01 — Рус куйлари.

Телевидение

5 АВГУСТДА
БИРИНЧИ ПРОГРАММА

Рус тилида: 18.00 **Телевизион янгиликлар.** 18.25 — **Будь готов!** тележурнали. 19.10 — **Қўлда қалам билан** (ҳужжатли фильм). 19.30 — **Концерт.**

Ўзбек тилида: 20.05 — **Телевизион янгиликлар.** 20.25 — **Доим дўст бўлайлик** (телефильм). 20.55 **Олдинги жабҳаларда** (саноат ходимлари учун). 21.15 — **Жаҳон халқлари рақслари.**

21.55 — **Эшиттиришлар программаси.**

Рус тилида: 22.00 — **Юрагингдан сўра** (бадиий фильм).

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

18.00 дан — **Олмаота телестудияси эшиттиришлари.**

Театр

НАВОИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 5/VIII да **Чио-Чио-Сан,** 6/VIII да **Риголетто.**

Кино

ҚИШКИ БИНОДА

Никоҳсиз туғилганлар— «МИР», «ВОСТОК», «ЧАЙКА» (кундуз ва кечқурун), НАВОИЙ номли (эрталаб соат 11-40 минут, кундуз 1 ярим ва 3-20 минутда), «ИСКРА» (кундуз 5 дан).

1002-кеча — СОБИР РАҲИМОВ номли, «МОСКВА» (кундуз ва кечқурун), «ЁШ ГВАРДИЯ» (кундуз соат 5 яримдан).

Севги ва кўз ёши — «ДРУЖБА» (1-залда), «ЎЗБЕКИСТОН» (кундуз ва кечқурун).

Хоҳ ишонинг, хоҳ ишонманг — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун), «ЁШ ГВАРДИЯ» (кундуз соат 5 яримгача).

Италиялик Варшавада — «ИСКРА» (кундуз соат 5 гача), «МОСКВА» (кундуз 12, кеч 6 ва 8 да), «СПУТНИК» (жуфт соатларда), САНЪАТ САРОЙИ (эрталаб соат 11, кундуз 1 ва 3 да).

Фурқат (кеч соат 8-20 минутда). **Одам-амфибия** (эрталаб 10 ва кеч 10 да) — НАВОИЙ номли.

Улуғ Ватан уруши — «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун).

Муюлишдаги хона — «СПУТНИК» (тоқ соатларда).

Она ва ўгай она — «ДРУЖБА» (2-залда кундуз ва кечқурун).

Бепоён юртим менинг — САНЪАТ САРОЙИ (кундуз соат 5 ярим, кеч 7 ярим ва 9 яримда).

Бўлинган учиш — «ЮЛДУЗ» (кундуз соат 5, кеч 7 ва 9 да).

Саёҳатдан мақсад — Эрфурт — «ЧАЙКА» (эрталаб соат 10 да).

ЁЗГИ БИНОДА

(кеч соат 9 да бошланади)

Хоҳ ишонинг, хоҳ ишонманг — «ХИВА», ТЕЛЬМАН номли.

Бўлинган учиш — КАФАНОВ номли, «ВАТАН».

Никоҳсиз туғилганлар — НАВОИЙ номли, «ПАХТАКОР».

Италиялик Варшавада — «ФЕСТИВАЛЬ».

Она ва ўгай она — «САЛЮТ».

Балет юлдузи — «1 МАЙ».

Лили — «РАКЕТА».

ОБЛИГАЦИЯЛАРИНГИЗНИ ТЕКШИРИНГ!

3% ЛИ ДАВЛАТ ИЧКИ ЮТУҚ ЗАЁМИ

106-ЮТУҚЛАР ТИРАЖИНИНГ РАСМИЙ ЖАДВАЛИ

Бу тираж 1965 йил 30 июлда Одесса шаҳрида бўлиб ўтди.

Заёмнинг ҳамма ўн тўққиз разрядидаги серия ва облигацияларнинг қуйидаги номерларига ютуқлар чиқди:

Серия номерлари	Облигация номерлари	Ютуқ миқдори (сўм билан)	Серия номерлари	Облигация номерлари	Ютуқ миқдори (сўм билан)	Серия номерлари	Облигация номерлари	Ютуқ миқдори (сўм билан)
000899	45*)	500	033530	16*)	500	065826	13*)	500
001827	1—50	40	033822	16*)	2500	067909	28*)	1000
002319	19*)	2500	034987	44*)	500	068163	16*)	500
002691	1—50	40	035619	04*)	1000	068177	1—50	100
003159	13*)	500	035941	1—50	40	068274	1—50	40
003670	1—50	40	036653	10*)	500	068614	05*)	500
004693	30*)	500	037027	1—50	40	068924	47*)	500
004889	36*)	500	037066	15*)	5000	069218	23*)	5000
005454	46*)	500	037373	14*)	1000	070518	1—50	40
005748	1—50	40	037780	28*)	500	070927	35*)	1000
006070	1—50	40	037931	27*)	500	072416	09*)	500
006416	1—50	40	038670	47*)	1000	072433	1—50	40
006731	17*)	500	039454	35*)	500	073210	01*)	500
007308	1—50	40	039899	1—50	40	073350	03*)	500
008585	1—50	100	040611	36*)	500	074058	1—50	100
008837	29*)	500	040706	1—50	40	074610	48*)	2500
009828	18*)	500	042627	24*)	500	075205	23*)	500
010269	05*)	1000	042718	27*)	500	075264	11*)	500
010645	1—50	40	043860	13*)	500	075928	07*)	500
010894	1—50	100	043953	18*)	500	077161	18*)	500
010954	27*)	500	044533	1—50	40	078015	47*)	500
012546	48*)	500	044608	43*)	2500	078732	29*)	500
013515	1—50	40	047720	47*)	500	078740	1—50	100
014021	1—50	100	047782	03*)	500	078933	1—50	40
014079	1—50	100	048483	16*)	1000	079049	1—50	40
015622	24*)	1000	048488	28*)	500	079510	36*)	500
015687	17*)	500	048550	26*)	1000	080089	1—50	40
016753	17*)	500	048625	1—50	40	083206	25*)	500
018234	14*)	500	049506	07*)	500	083963	1—50	40
019771	1—50	100	050025	1—50	40	084492	1—50	100
019793	08*)	500	051371	49*)	500	084705	25*)	500
019941	36*)	500	051394	1—50	40	085451	02*)	500
020885	32*)	500	051781	46*)	500	085881	01*)	500
022145	44*)	500	051981	28*)	500	086010	1—50	40
023602	1—50	40	053059	1—50	40	086673	41*)	1000
023933	35*)	1000	053093	1—50	40	088538	33*)	1000
025216	03*)	500	053138	1—50	40	088621	04*)	500
025639	21*)	500	053804	1—50	40	091030	07*)	500
026572	33*)	500	054143	1—50	100	091198	15*)	500
027044	37*)	1000	054368	03*)	500	091882	22*)	500
027780	1—50	40	054795	1—50	40	093059	22*)	500
028470	05*)	500	055250	1—50	40	093572	07*)	500
028561	47*)	500	055555	13*)	500	093962	46*)	500
029016	32*)	1000	056248	1—50	40	094174	1—50	100
029104	1—50	40	057089	20*)	500	094992	1—50	40
029855	42*)	1000	058000	1—50	40	095582	1—50	40
030732	05*)	500	058259	39*)	1000	095977	05*)	1000
030808	1—50	100	058990	1—50	40	096650	1—50	40
030850	46*)	500	059313	50*)	500	096789	18*)	500
031342	21*)	500	060134	1—50	100	096948	22*)	500
031416	03*)	500	061039	1—50	100	097341	35*)	500
031550	12*)	500	061185	48*)	1000	097512	1—50	40
031853	1—50	40	061331	32*)	500	098380	26*)	1000
032463	35*)	1000	061924	1—50	40	099085	40*)	1000
032695	23*)	1000	062354	31*)	1000	099915	03*)	2500
033283	1—50	40	062949	49*)	1000	099925	48*)	1000
033318	23*)	500	064333	44*)	500			

*) Шу сериядаги облигацияларнинг қолган 49 номерига 40 сўмдан ютуқ чиқди.

Жадвалда йигирма сўмлик облигацияларга чиққан ютуқлар кўрсатилган.

Ўн сўмлик облигацияларга ютуқнинг ярми тўланади.

Ютуқ суммасига облигациянинг ўз қиймати қўшилган.

Бу жадвал расмий ҳужжатдир. Омонат кассалари ютуқларни газетанинг янаги сони олингандан кейин шу жадвалга мувофиқ белгиланган тартибда тўлайдилар.

Ютуқлар тиражини ўтказувчи комиссиянинг раиси — Меҳнаткашлар депутатлари Одесса область Совети ижроия комитети раисининг ўринбосари П. П. ИВАХНЮК.

Комиссиянинг масъул секретари Н. В. КУЗНЕЦОВА.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бирлашган нашриётининг босмахонаси. Тошкент шаҳри.

№ В. 181. ИНДЕКС 64543. Р. 02220.